

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MERYTORYCZNEJ KSIĄŻNICY PODLASKIEJ IM. ŁUKASZA GÓRNICKIEGO W BIAŁYMSTOKU za rok 2019

1 ZBIORY BIBLIOTECZNE

1.1 Gromadzenie

Stan zbiorów na 31.12.2019 r. przedstawiał się następująco:

Księgozbiór ogółem – **1.106.809** vol.

Czasopisma oprawne (razem z wydawnictwami ciągłymi) - **55.815** vol.

Czasopisma bieżące – **3.797** tytułów

Zbiory specjalne – **120.862** jedn.

Zbiory książkowe i specjalne

Zainwentaryzowano wpływy z następujących źródeł: zakup (40,36%), egzemplarz obowiązkowy (43,09%), dary (8,59%), wymiana międzybiblioteczna (0,02%), inne źródła (7,94%). Wpłynęło ogółem **58.027** vol. książek i zbiorów specjalnych o wartości **1.621.897,66** zł.

Średnia cena książki z zakupu wyniosła **22,40** zł (w roku 2018 – 20,28 zł).

Realizując postanowienia Rozporządzenia MKiDN wysłano: 1581 vol. do 11 wojewódzkich bibliotek publicznych, 686 vol. do Biblioteki Archidiecezjalnego Wyższego Seminarium Duchownego w Białymstoku, 67 vol. do Biblioteki Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, 159 vol. do Biblioteki Politechniki Białostockiej. Przekazano w ramach wymiany 267 vol. wydawnictw do następujących bibliotek: Biblioteki Głównej UwB, Biblioteki Muzeum Podlaskiego, Biblioteki Muzeum Wojska, Biblioteki WSFiZ, Biblioteki Litewskiej Akademii Nauk im. Wróblewskich.

Kwotę na zakup zbiorów w roku 2019 przeznaczono głównie, tak jak w latach poprzednich, na zakup nowości wydawniczych poszukiwanych przez czytelników. W szczególności książek, audiobooków oraz książek drukowanych dużą czcionką, przeznaczonych do wypożyczeń. Uzupełniono także zbiory przechowywane i udostępniane w Dziale Zbiorów Specjalnych o nowe, ciekawe pozycje. W tym zbiór płyt CD i analogowych, filmów, map, nut i rękopisów.

W roku 2019 dokonano zakupów antykwarycznych, uzupełniając zbiory specjalne o ciekawe i unikatowe pozycje regionalne. Zakupiono m.in.: pierwsze wydanie „Pieśni nabożnych” Franciszka Karpińskiego, wydrukowane w Drukarni O.O. Bazylianów w Supraślu w 1792 r., „Straszny Dwór” Stanisława Moniuszki z 1865 r. (pierwsze wydanie najświetniejszej opery w dorobku Stanisława Moniuszki), wydawnictwa związane z Elizą Orzeszkową, Marią Konopnicką, Zygmuntem Glogerem, Antonim Wagą a także szereg dokumentów związanych z historią regionu oraz historycznymi Kresami. Kolekcję rękopisów autorów regionalnych wzbogacono m.in. o rękopisy Wiesława Kazaneckiego i Jana Leończuka. Dział Zbiorów specjalnych poszerzył swoje zasoby o pamiątki po Wiesławie Kazaneckim, m.in. o maszynę do pisania, na której pisał poeta.

Czasopisma

W roku 2019 wpłynęły **4.374** tytuły czasopism i wydawnictw ciągłych, w tym 115 z prenumeraty, pozostałe tytuły jako egzemplarz obowiązkowy.

Z tego liczba tytułów czasopism bieżących w roku 2019 pozostających w dyspozycji Książnicy Podlaskiej to ogółem **3.797** tytułów, w tym 3399 w Bibliotece Głównej, 398 w filiach bibliotecznych. Pozostałe wpływy rozdysponowano następująco: 432 tytuły przekazano innym bibliotekom w kraju, 145 tytułów otrzymała Biblioteka Archidiecezjalnego Wyższego Seminarium Duchownego w Białymstoku.

Do oprawy introligatorskiej przekazano:

- Wydawnictwa ciągłe w liczbie 640 vol.
- Wydawnictwa zwarte w liczbie 108 vol.

Selekcja zbiorów. Kontrola zbiorów

W Bibliotece Głównej i filiach bibliotecznych kontynuowano selekcję zbiorów. W Bibliotece Głównej selekcją objęto egzemplarze zniszczone, zdezaktualizowane, niepoczytne oraz dublety. Celem selekcji było uporządkowanie zbiorów oraz pozyskanie miejsca na nowe nabytki.

W filiach kontynuowano selekcję przygotowującą księgozbiory kolejnych filii do pracy w zintegrowanym systemie bibliotecznym PATRON. Kontynuowano także selekcję księgozbiorów w czytelnich filii, pozostawiając w zbiorach udostępnianych prezencyjnie jedynie starannie dobrane księgozbiory podręczne, pozostałe książki przesuwając do wypożyczalni lub przeznaczając na akcje promocyjne.

Część zbiorów pochodzących z selekcji w Bibliotece Głównej i filiach, głównie dubletów, przeznaczono na kiermasz oraz akcje promocyjne.

Ubytki zbiorów (Biblioteka Główna wraz z filiami) wyniosły ogółem **36.044** vol., w tym w Bibliotece Głównej – 1.498 vol., w filiach – 34.546 vol.

Przeprowadzono kontrole zbiorów w filiach nr 1, 7, 9 i 15.

1.2 Opracowanie

W roku 2019 zasób elektroniczny został zwiększony o **33.808** rekordów bibliograficznych (książki, czasopisma i wydawnictwa ciągłe oraz zbiory specjalne). Zmodyfikowano 44.859 rekordów.

Stan baz komputerowych na 31.12.2019 r.:

Baza Katalog Główny – **596.806** rekordów,

Kartoteka haseł wzorcowych formalnych – **722.138** rekordów,

Kartoteka haseł wzorcowych przedmiotowych – **945.615** rekordów.

Na bieżąco prowadzono następujące prace:

- scalanie rekordów według wykazów przesyłanych przez filie bądź zauważonych w trakcie przeglądania bazy,
- wymiana deskryptorów z kartoteki własnej na Deskryptory BN.

Opracowanie alfabetyczne

Opracowywano dokumenty dla następujących agend: Czytelni Ogólnej, Wypożyczalni, Magazynu Rezerw i filii bibliotecznych. W dalszym ciągu uzupełniano zasób Czytelni Książek o opisy katalogowe wydawnictw, których z różnych względów brakowało w bazie katalogu. Na bieżąco trwają prace nad opisami książek wprowadzonych do bazy przed 2017 r. – wypełnienie pól „04X” oraz „3XX”.

Opisy książek, które wpłynęły z egzemplarza obowiązkowego w 2016 roku uzupełniane są o brakujące pola dla opisu formalnego zgodnego z wymogami BN.

Opracowanie rzeczowe

Klasyfikowanie wpływów według UKD i Deskryptorów BN odbywa się na bieżąco. Hasła przedmiotowe wzorcowe pobierane są z Bazy Deskryptorów BN. Docelowo wszystkie hasła przedmiotowe zostaną zamienione na deskryptory BN (trwają prace BN i dostawców oprogramowania dla bibliotek nad „wypracowaniem” metody przejścia).

W dalszym ciągu starano się ujednoczyć symbole UKD dla wznowień, cykli, wydawnictw wielotomowych.

Nie zamienia się haseł przedmiotowych BN na Deskryptory BN dla wszystkich wznowień, cykli i wydawnictw wielotomowych. Zamiany dokonuje się tylko w przypadkach, kiedy do poprawienia są 2-3 opisy bibliograficzne tego samego tytułu, cyklu, serii, wydawnictwa wielotomowego.

Dużego nakładu pracy wymaga opracowywanie nowości z zakupów, dla których duża część opisów, łącznie z kartoteką, sporządzana jest z autopsji oraz wpływających darów w językach obcych np.: esperanto, angielskim, rosyjskim, białoruskim, litewskim.

1.3 Udostępnianie

Udostępnianie tradycyjne

Ogólna liczba użytkowników wyniosła **46.825** (2018 r. - 44.446; wzrost o 2.379), liczba odwiedzin w wypożyczalniach wyniosła **359.150** (2018 r. - 343.388; wzrost o 15.762). Wypożyczono **888.045** vol. (2018 r. - 875.187; wzrost o 12.858), w tym **846.158** vol. książek (2018 r. - 837.721; wzrost o 8.437), **30.758** jednostek zbiorów specjalnych (2018 r. - 26.393; wzrost o 4.365), **11.129** czasopism bieżących (2018 r. - 11.073; wzrost o 86).

Liczba odwiedzin w czytelnich wyniosła **92.066** (2018 r. - 81.453; wzrost o 10.613). Udostępniono w czytelnich **163.074** vol. (2018 r. - 125.743; wzrost o 37.331), w tym **96.243** vol. książek (2018 r. - 48.123; wzrost o 48.120), **60.046** czasopism bieżących (2018 r. - 70.171; spadek o 10.125) i **4.613** czasopism oprawnych (2018 r. - 4.835; spadek o 222), oraz **2.172** jednostek zbiorów specjalnych (2018 r. - 2.614; spadek o 442).

Liczba wypożyczeń międzybibliotecznych **292**.

Ogólna liczba wypożyczeń wszystkich rodzajów zbiorów na zewnątrz i na miejscu oraz wypożyczeń międzybibliotecznych wyniosła 1.051.411 wol. (2018 r. - 1.001.154; wzrost o 50.257).

Udostępniono **57.174** vol. książek, czasopism i zbiorów specjalnych przechowywanych w magazynach bibliotecznych (2018 r. - 47.403; wzrost o 9.771).

Zdigitalizowano 110 książek mówionych (około 1700 kaset). Książki zostały przegrane do komputera, poddane obróbce cyfrowej – program Audacity – oraz zgrane na płyty CD. Ze zdigitalizowanych zbiorów korzystano 1019 razy (w roku 2018 – 585 razy).

Książnica Podlaska świadczy usługę dowozu książek do domu. Mogą z niej korzystać osoby niepełnosprawne i chore. W roku 2019 skorzystano z tej usługi 44 razy.

Książnica prowadzi punkt biblioteczny w Domu Pomocy Społecznej w Białymstoku przy ul. Świerkowej 9. Usługa skierowana jest do pensjonariuszy DPS, dla których jest to jedyna możliwość stałego kontaktu z literaturą. W punkcie zarejestrowano w 2019 roku 176 czytelników, którzy odwiedzając go 1346 razy wypożyczyli 1114 książek.

W minionym roku zaobserwowano dalszy znaczny wzrost liczby użytkowników biblioteki. Odnotowano duży wzrost liczby odwiedzin w wypożyczalniach oraz liczby zbiorów wypożyczanych do domu. Przyczyniło się do tego wzbogacenie oferty o dużą ilość nowości wydawniczych poszukiwanych przez czytelników. Wśród nich, oprócz tradycyjnej książki drukowanej, znalazły się w dużym wyborze audiobooki i książki drukowane dużą czcionką.

Nadal wysokim zainteresowaniem czytelników cieszyło się udostępnianie prezencyjne (na miejscu). Odnotowano znaczny wzrost ilości zbiorów udostępnionych na miejscu, w szczególności książek. Dużym zainteresowaniem czytelników cieszyły się także czasopisma bieżące, pomimo spadku udostępniania zarejestrowanego w roku 2019. W naszej ocenie złożyło się na to szereg przyczyn. Jedną z nich były kontrole zbiorów w czterech filiach. Na czas ich trwania wyłączono filie z udostępniania. Kolejną przyczyną były wysokie temperatury utrzymujące się w okresie letnim, z powodu których czytelnicy rezygnowali z przebywania w czytelniach, w szczególności było to odczuwalne w Bibliotece Głównej gdzie temperatura przekraczała 30 stopni. Aby sytuacja taka nie wystąpiła w kolejnych latach, w Bibliotece Głównej zamontowano klimatyzatory w działach udostępniania zbiorów. Planowany jest także montaż klimatyzatorów w filiach bibliotecznych. Podjęto już związane z tym działania.

Spadek udostępnionej liczby czasopism w formie tradycyjnej (papierowej) może być spowodowany także dużą dostępnością w Internecie czasopism w formie elektronicznej. Część użytkowników wybiera właśnie taką formę. Wskazuje na to znaczny wzrost zainteresowania udostępnianiem zasobów cyfrowych. Liczba wyświetleń obiektów z zasobów Książnicy Podlaskiej w Podlaskiej Bibliotece Cyfrowej w roku 2019 była o ponad 9.000 większa niż w roku 2018.

Wielu użytkowników Biblioteki Głównej i filii skorzystało także na miejscu ze sprzętu specjalistycznego typu powiększalnik stacjonarny, lupa elektroniczna, multilektor.

Systematyczne uzupełnianie oferty o nowości wydawnicze oraz prowadzenie licznych działań promujących książkę i czytelnictwo sprawiło, iż rok 2019 był kolejnym rokiem, w którym Książnica Podlaska odnotowała znaczny wzrost ilości użytkowników, odwiedzin oraz wypożyczeń zbiorów.

Książnica Podlaska stara się podnosić jakość świadczonych usług, między innymi poprzez remonty i modernizacje filii bibliotecznych. W roku 2019 przygotowano projekt remontu Filii nr 8, którego realizację planowano w roku 2020. Książnica pomimo starań nie uzyskała jednak dotacji na ten cel od Prezydenta Miasta Białegostoku. W związku z powyższym częściowo wyremontowano filię poprzez malowanie ścian i sufitów oraz cyklinowanie podłóg w dwóch pomieszczeniach. Wymieniono także na nowe część regałów na książki. Przeprowadzone prace i częściowa wymiana regałów oraz nowa aranżacja przestrzeni w części pomieszczeń pozwoliły na lepsze ich wykorzystanie w pracy z czytelnikiem.

W roku 2019 Filie nr 1, 5, 6, 7, 13 i 17 włączono do modułu wypożyczeń w zintegrowanym systemie bibliotecznym PATRON, umożliwiając czytelnikom samodzielny dostęp do własnego elektronicznego konta. Trwały także intensywne prace przygotowawcze w kolejnych filiach, które w 2020 roku zostaną włączone do systemu.

Udostępnianie zasobów cyfrowych (ze zbiorów Książnicy w Podlaskiej Bibliotece Cyfrowej)

Na koniec roku 2019 liczba wyświetleń publikacji pochodzących z zasobów Książnicy w Podlaskiej Bibliotece Cyfrowej wyniosła **1.814.443** (na koniec 2018 r. – 1.637.469, przybyło 176.974).

Udostępnianie książek elektronicznych

- Serwis IBUK LIBRA – czytelnia e-booków online

Czytelnicy KP w roku 2019 roku mieli dostęp do 245 publikacji zakupionych wspólnie przez Konsorcjum Bibliotek Publicznych Województwa Podlaskiego oraz do nieodpłatnej oferty PWN SA (w sumie 1437 tytułów). Wśród e-publicacji dostępne były czasopisma naukowe o profilu humanistycznym, podręczniki akademickie, poradniki, materiały dla uczniów, literatura faktu.

Liczba sesji wyniosła 1430, liczba otwartych dokumentów 1723, liczba otwartych stron 17521.

Ponadto czytelnicy niewidomi mogli korzystać z książek do słuchania w ramach podpisanej przez Książnicę umowy Libra Light.

- **Cyfrowa Wypożyczalnia Publikacji Naukowych Academica**
Książnica Podlaska, w ramach umowy podpisanej z Biblioteką Narodową, udostępnia czytelnikom publikacje z Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych Academica na terminalach w Informatorium i Czytelni Ogólnej.
Liczba złożonych rezerwacji – 55. Liczba przeczytanych publikacji – 59. Liczba czytelników – 100 osób (w tym 28 nowych zarejestrowanych w 2019 roku).
- **Czytak Plus**
Dzięki współpracy ze Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „LARIX”, Książnica otrzymała w formie użyczenia 3 urządzenia do słuchania książek o nazwie Czytak i Czytak Plus. Urządzenia udostępniono 11 razy na okres miesiąca. Wgrywano także książki na karty pamięci osobom niewidomym, które posiadają własne urządzenia. W sumie udostępniono 1439 książek (w roku 2018 – 745 książek).
- **Czytnik e-booków**
W Dziale Zbiorów Specjalnych udostępniono czytelnikom 10 urządzeń do czytania e-książek firmy Prestigio. W 2019 roku urządzenie wypożyczyło 5 osób.
W minionym roku zaobserwowano znaczny wzrost zainteresowania użytkowników udostępnianiem zasobów cyfrowych oraz udostępnianiem książek elektronicznych. Powszechna dostępność Internetu, także na urządzeniach mobilnych, sprawia iż e-zasoby są coraz chętniej wykorzystywane przez użytkowników.

Strona www Książnicy Podlaskiej oraz konto w mediach społecznościowych

Serwis www Książnicy Podlaskiej na koniec 2019 r. liczył **397** stron i podstron. Liczba odsłon strony www wyniosła **425.644**, liczba odwiedzin wyniosła **157.277**, liczba unikatowych użytkowników **53.533** (ID komputerów).

Profile, które Książnica Podlaska posiada w mediach społecznościowych (Facebook, Twitter, Instagram) pozwalają na bliższe dotarcie do użytkowników z różnorodnymi informacjami na temat funkcjonowania Książnicy Podlaskiej oraz promocję wydarzeń odbywających się w Bibliotece Głównej i filiach na terenie miasta Białegostoku. Profile cieszą się dużym zainteresowaniem. O czym świadczą przykładowe dane z profilu Książnicy na Facebooku: liczba polubień i liczba osób obserwujących stronę – około 4.539 osób.

2 DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA I BIBLIOGRAFICZNA

2.1 Działalność informacyjna

Ogólna liczba udzielonych informacji wyniosła **48.663** (2018 r. – 46.650; wzrost o 2.013), w tym informacji elektronicznych **14.280** (2018 r. – 18.602; spadek o 4.322). Liczba osób korzystających z Internetu (odwiedziny) wyniosła **24.483** (2018 r. – 19.545; wzrost o 4.938).

Odnotowano wzrost ogólnej liczby udzielonych informacji, przy jednoczesnym spadku ilości informacji elektronicznych. Przyczyną tego jest niewątpliwie powszechna dostępność Internetu w warunkach domowych (w tym na urządzeniach mobilnych) oraz podwyższenie kompetencji użytkowników, pozwalające na samodzielne wyszukiwanie informacji w Internecie.

Najliczniejszą grupą osób korzystających z Internetu są osoby dorosłe oraz w starszym wieku, w tym bezrobotne, dla których biblioteka nadal jest miejscem poszukiwania informacji oraz miejscem dostępu do bezpłatnego Internetu (wg. danych Informatorium za 2018 r. i 2019 r. stanowią oni 70% użytkowników Internetu).

W związku ze zmieniającymi się potrzebami użytkowników w zakresie korzystania z Internetu w filiach Książnicy, monitoruje się wykorzystanie stanowisk z dostępem do Internetu, by określić realne potrzeby użytkowników w tym zakresie oraz dostosować ilość stanowisk i przestrzeń do tych potrzeb. Podobne działania na przestrzeni ostatnich lat (2016-2019) Książnica Podlaska przeprowadziła w stosunku do wykorzystania księgozbiorów i przestrzeni czytelni w filiach bibliotecznych. Systematycznie dostosowywała przestrzeń czytelni w filiach do zmieniających się potrzeb użytkowników, pozostawiając w nich jedynie niewielką ilość najbardziej wykorzystywanych książek w postaci księgozbioru podręcznego, a pozyskaną przestrzeń wykorzystując do pracy z czytelnikami na różnorodnych zajęciach, warsztatach, spotkaniach.

W okresie sprawozdawczym szkolono użytkowników informacji – zorganizowano 384 lekcje i wycieczki biblioteczne. Szkolenia przywarsztatowe odbywały się w Informatorium oraz w filiach bibliotecznych.

W Bibliotece Głównej w roku 2019 przeprowadzono 13 wycieczek dla ok. 320 osób (łącznie czas trwania 13 godzin). Udział w nich wzięli m.in. uczniowie Szkoły Podstawowej nr 37 w Białymstoku, Zespołu Szkół Mechanicznych w Białymstoku, Zespołu Szkół Technicznych w Białymstoku, Centrum Kształcenia Rolniczego w Janowie, Szkoły Podstawowej w Narwi, studenci kulturoznawstwa oraz socjologii UwB, młodzież z Domu Kultury w Rajgrodzie, młodzież z biblioteki publicznej w Mielniku oraz dwie grupy przedszkolaków. Przeprowadzono zajęcia dla studentów I roku socjologii nt. bibliografii regionalnej. Dla młodzieży z Rajgrodu przygotowano zestawienie podręczników o fotografii.

Lekcje i wycieczki biblioteczne w filiach Książnicy prowadzone były dla grup przedszkolnych oraz uczniów szkół różnego szczebla głównie z terenu miasta Białegostoku.

Na bieżąco aktualizowano i uzupełniano materiały informacyjne na stronie www Książnicy Podlaskiej.

Zanotowano znaczny wzrost ogólnej liczby kwerend złożonych w Informatorium – 5.814 (4.829 w roku 2018).

Na zamówienie instytucji i czytelników poszukiwano literatury na różnorodne tematy. Poniżej przykłady kwerend zrealizowanych w Informatorium w 2019 r.:

- arteterapia w resocjalizacji – odnaleziono 17 pozycji,
- atrakcje turystyczne województwa podlaskiego – pozycje w języku angielskim – kwerenda zgłoszona przez Czytelnię Ogólną - przygotowano zestawienie ok. 30 pozycji książkowych,
- cyrk Staniewskich - występy w Białymstoku w dwudziestoleciu międzywojennym - kwerenda zgłoszona przez czytelnika z Australii - odnaleziono artykuły z prasy regionalnej i informacje w Internecie,
- czasopismo „Kartki” - odszukano 30 artykułów,
- data otwarcia domu rzemiosł przy ulicy Bema - odnaleziono informację przeglądając Gazetę Białostocką w Podlaskiej Bibliotece Cyfrowej,

- fotografia cyfrowa - podręczniki - przygotowano zestawienie 16 pozycji dla grupy młodzieży z sekcji fotograficznej w domu kultury w Rajgrodzie,
- historia lotniska Białystok Krywlany - kwerenda od Czytelniczki z Gdańska, odnaleziono 6 pozycji, książkę "Naprzeciw burzom i chmurom" Mirosława Nikiciuka zgłoszono do zdigitalizowania w Academice,
- muzyka rozrywkowa w regionie w latach 1944-1989 - przygotowano zestawienie artykułów i książek - ok. 30 pozycji,
- obsługa klienta - odnaleziono 6 pozycji książkowych i 10 artykułów,
- Odzyskanie Niepodległości przez Białystok - obchody w dwudziestolecu międzywojennym - odszukano ok. 12 artykułów w Dzienniku Białostockim w Podlaskiej Bibliotece Cyfrowej,
- Odzyskanie Niepodległości przez Białystok - opracowania współczesne - wyszukano książki i artykuły - ok. 40 pozycji,
- poezja polska w języku angielskim - kwerenda zgłoszona przez Czytelnię Ogólną - przygotowano zestawienie ok. 20 pozycji,
- pisarze powiatu białostockiego - kwerenda zgłoszona przez Bibliotekę Powiatu Białostockiego, odnaleziono ok. 60 pozycji książkowych,
- polskie wzornictwo przemysłowe z lat 60-80 tych - projektanci oraz ich projekty mebli drewnianych - odnaleziono - 5 pozycji książkowych dostępnych w Czytelni Ogólnej,
- Stanisław Moniuszko: wybór literatury - odnaleziono ok. 20 artykułów, 25 książek oraz 5 wydawnictw z nutami - zestawienie udostępniono filiom bibliotecznym, Czytelni Ogólnej i Działowi Instrukcyjno-Metodycznemu jako pomoc do przygotowania wystaw, zajęć czy konkursu w związku z Rokiem Stanisława Moniuszki,
- tanatoturystyka w Polsce i na świecie – odnaleziono 3 książki i 15 artykułów,
- Wybory 4 czerwca 1989 r. w regionie - przygotowano zestawienie artykułów z prasy regionalnej - ok. 50 pozycji,
- wydawnictwa regionalne w 2018 r. - kwerenda zgłoszona przez Pana Andrzeja Kalinowskiego - przygotowano zestawienie ok. 450 pozycji, jako pomoc do przygotowania wystawy wydawnictw regionalnych w ramach festiwalu „Autorzy i książki. Podlaskie podsumowanie”.

2.2 Prace bibliograficzne

Prace nad bibliografią regionalną w roku 2019 skupiły się wokół dwóch głównych zadań:

- rozbudowa i korekta bazy bieżącej: Bibliografia województwa podlaskiego od 1999 r.,
- przygotowanie wydruku t. VIII Bibliografii województw: białostockiego, łomżyńskiego i suwalskiego za lata 1993-1995.

Bazy regionalne uzupełniano na bieżąco w oparciu o wpływające do Książnicy Podlaskiej zbiory. Do baz bibliografii regionalnej wprowadzono 7.637 rekordów (2018 r. – 7.506 rekordów). W sumie bazy bibliografii regionalnej liczą 171.855 rekordów (31.12.2018 r. – 164.238 rekordów).

Bibliografia województwa podlaskiego od 1999 r.

Systematycznie, w miarę napływania materiałów kontynuowano prowadzenie bazy w systemie Patron, w formacie MARC21, z wykorzystaniem regionalnych kartotek wzorcowych. Na bieżąco wprowadzane były artykuły z ogólnopolskiej i regionalnej prasy codziennej oraz czasopism i wydawnictw ciągłych. Jako całość zostały opracowane dzienniki regionalne – m.in. Gazeta Współczesna (sierpień-grudzień 2018 r., styczeń-marzec 2019 r.) i Kurier Poranny (wrzesień-grudzień 2018 r., styczeń-marzec 2019 r.). Sporządzano opisy czasopism regionalnych jako całości oraz dodatków do czasopism. W miarę napływania, opracowywano wydawnictwa zwarte. Korekta bazy prowadzona była na bieżąco, nanoszone były także zmiany w starszych opisach (przeprowadzono korektę 7.832 opisów). Kontynuowano korektę retrospektywną w celu dodania do starszych opisów deskryptorów BN.

Bibliografia woj. białostockiego, łomżyńskiego i suwalskiego za lata 1990-1998

W kwietniu zakończono pracę nad korektą bazy za lata 1990-1998, która zawiera materiał wprowadzony na podstawie kartoteki tradycyjnej, przeprowadzono korektę ostatnich szufladek – 23 i 24 (ok. 2 000 opisów). Sprawdzano zgodność opisów formalnych z działów: Zagadnienia wyznaniowe oraz Książka, Czytelnictwo, Biblioteki. Uzupełniano opisy i wyjaśniano wynikające nieścisłości. Sporadycznie uzupełniano brakujące opisy, na które natrafiono w czasie poszukiwań bibliograficznych. Z bazy usunięto 20 dublujących się opisów.

Od maja do sierpnia przejrano materiał bibliograficzny z lat 1993-1995 w poszczególnych działach w celu wybrania opisów do tomu drukowanego. Z bazy zawierającej ponad 12,6 tys. rekordów wyselekcjonowano 4 603 dokumenty. W sierpniu wydzielono bazę do przygotowania wydruku i opracowano dział czasopism. We wrześniu wygenerowano wykaz skrótów czasopism oraz zrzut główny i indeksy. Od września do końca listopada przeprowadzono korektę bibliograficzną oraz techniczną wydruków i przygotowano spisy pomocnicze. Tom VIII Bibliografii województw: białostockiego, łomżyńskiego i suwalskiego (1993-1995) został wydany w grudniu 2019 roku.

Kartoteka haseł wzorcowych - regionalna

Kontynuowano pracę nad rozbudową i korektą kartoteki haseł wzorcowych. W kartotece jest nadal wiele dublujących się, zbyt rozbudowanych i nieprawidłowych haseł, które zostały wprowadzone automatycznie w trakcie konwersji baz do systemu Patron. Kartoteka w dniu 31.12.2019 r. liczyła **144 405** haseł (138 018 – stan na 31.12.2018). Poprawiane były na bieżąco pojawiające się błędy w hasłach przedmiotowych oraz prowadzona była korekta haseł geograficznych.

Hasła do kartoteki przejmowane były z bazy Deskryptory Biblioteki Narodowej oraz tworzone samodzielnie. Oprócz korekty poszczególnych opisów i korekty poprzez operacje na kolekcjach, prowadzona była korekta haseł w opisach z poziomu kartotek haseł wzorcowych. Polegała ona na modyfikacji haseł i podwiązywaniu haseł.

W 2019 r. zmodyfikowano i wprowadzono **10.876** haseł.

Bibliografia podmiotowo-przedmiotowa Jan Leończuk – uzupełniana była na bieżąco, w miarę nabywania materiału. Bibliografia zawiera 916 opisów (wersja drukowana bibliografii – 575 opisów).

3 KOMPUTERYZACJA

Wykaz najważniejszych prac wykonanych w 2019 r.:

- przeprowadzenie postępowania na wykonanie portalu internetowego typu CMS oraz umieszczenie go w domenie www.ksiaznicapodlaska.pl,
- przeprowadzenie postępowania na zakup centralnego UPS do siedziby Książnicy Podlaskiej,
- utrzymanie i rozwój komputerowej infrastruktury technologicznej, realizacja zakupów sprzętu do Biblioteki Głównej i filii Książnicy Podlaskiej,
- uaktualnienie systemów operacyjnych i oprogramowania na komputerach w Bibliotece Głównej i filiach,
- utrzymanie łącz internetowych w filiach bibliotecznych oraz budynku głównym,
- zmiana technologii na światłowodową i zwiększenie prędkości Internetu w filiach,
- przygotowanie kolejnych filii bibliotecznych do pracy zdalnej w systemie bibliotecznym Patron,
- nadzór nad pracą bramek RFID zabezpieczających przed kradzieżą książek,
- monitoring serwerów, UPS-ów i klimatyzatorów w serwerowni Książnicy Podlaskiej, zgłaszanie awarii,

- przedłużenie umowy na świadczenie usług wirtualnych zasobów informatycznych na kolejny rok,
- administrowanie stroną www i stroną BIP-u,
- administrowanie przestrzenią dyskową na macierzy QNAP,
- udostępnianie zasobów na serwerze NAS,
- konfiguracja i nadzór nad stacjami roboczymi do obsługi Podlaskiej Biblioteki Cyfrowej oraz lokalnej biblioteki cyfrowej,
- administrowanie siecią i systemem bibliotecznym,
- administrowanie bazami własnymi i obcymi (IBUK LIBRA, PBC),
- administrowanie systemami księgowymi,
- udział w projekcie Wdrażanie elektronicznych usług dla ludności województwa podlaskiego – część II, administracja samorządowa,
- zadania związane z ochroną i bezpieczeństwem systemów i danych.

Szczególną uwagę należy zwrócić na zmianę oprogramowania strony www Książnicy Podlaskiej, dzięki któremu całkowicie przeorganizowano jej układ graficzny, który jest teraz bardziej przyjazny dla użytkowników, a także dodano nowe funkcjonalności, m.in. skierowane do osób niedowidzących (możliwość ustawienia kontrastu i zwiększenia czcionki). Stronę www Książnicy powiązano także z nowo utworzoną stroną wydawanego przez Książnicę czasopisma *Bibliotekarz Podlaski*. Stronę *Bibliotekarza Podlaskiego* utworzono dzięki realizacji projektu *Wsparcie dla czasopism naukowych MNiSW*. Na stronie internetowej czasopisma (<http://bibliotekarzpodlaski.ksiaznicapodlaska.pl>) udostępniono w trybie *open access journals* wszystkie numery „Bibliotekarza” – od momentu przekształcenia czasopisma (tj. od numeru 26 [1/2013]) według standardów wyznaczonych dla pism naukowych.

4 DIGITALIZACJA ZBIORÓW

4.1 Digitalizacja i archiwizacja materiałów

Zdigitalizowano (skanowanie, obróbka graficzna, eksport danych do wybranych formatów) 2.076 obiektów:

- 102 książki. Były to publikacje wydane między 1885 a 1949 r. oraz 2 publikacje z lat 2010 i 2014. Każdorazowo dokonano oceny stanu prawnego dzieł przeznaczonych do digitalizacji pod kątem możliwości ich udostępnienia w Podlaskiej Bibliotece Cyfrowej.
- 457 numerów czasopism, były to przede wszystkim czasopisma z pierwszej połowy XX w. oraz jedno czasopismo z 1838 r.
- 1516 obiektów (10902 skany) ze zbiorów rękopisów Książnicy Podlaskiej.
- Zamówiono skany 20 tytułów czasopism regionalnych ze zbiorów Biblioteki Publicznej m. st. Warszawy (42 numery, 363 skany) oraz Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego (13 numerów, 312 skanów).

Zarejestrowano przy użyciu kamery cyfrowej 65 wydarzeń kulturalnych i innych spotkań organizowanych lub współorganizowanych przez Książnicę Podlaską. Zmontowano 31 filmów.

Opracowano schemat archiwizacji i opisu digitalizowanych rękopisów z zasobu Działu Zbiorów Specjalnych Książnicy Podlaskiej.

4.2 Publikacja materiałów w sieci

Publikacja materiałów w Podlaskiej Bibliotece Cyfrowej:

- udostępniono 153 książki (w tym 102 książki zdigitalizowane w roku 2018),

- udostępniono 2000 obiektów (2076 skanów) dostarczonych przez Białostocki Ośrodek Kultury (Centrum im. Ludwika Zamenhofa) w ramach współpracy przy realizacji projektu „e-Mediateka CLZ vol. 2”.

Publikacja materiałów filmowych na kanale YouTube i/lub profilu Książnicy Podlaskiej na Facebooku:

- udostępniono 28 filmów.

4.3 Współpraca z innymi instytucjami

W ramach programu „Kultura cyfrowa” współpracowano z Białostockim Ośrodkiem Kultury (Centrum im. Ludwika Zamenhofa) przy realizacji projektu „e-Mediateka CLZ vol. 2”.

4.4 Umowy licencyjne

Przygotowano i zawarto z wydawcą umowę licencyjną na publikację w Podlaskiej Bibliotece Cyfrowej wydań Gazety Współczesnej z lat 1992-2000.

4.5 Oprogramowanie:

- Zaktualizowano program **MultiData** - poprawiono znalezione błędy, wprowadzono nowy interfejs graficzny oparty o bibliotekę Qt w wersji 5. Program został napisany w języku programowania Python3. Umożliwia generowanie struktury katalogów oraz plików z metadanymi opisowymi i technicznymi dla obiektów przeznaczonych do publikacji w Podlaskiej Bibliotece Cyfrowej. Pliki z metadanymi generowane są na podstawie arkuszy kalkulacyjnych zawierających dokumentację prac wykonanych w Dziale Digitalizacji. Dzięki danym wygenerowanym przy użyciu programu możliwe jest masowe ładowanie publikacji do Podlaskiej Biblioteki Cyfrowej za pośrednictwem aplikacji dLibra, co znacznie przyspiesza pracę.
- Napisano program Image Straightener. Program pozwala na automatyczne wsadowe prostowanie skanów, co pozwala na uniknięcie konieczności ręcznego edytowania każdego skanu oddzielnie. Program umożliwia wybór krawędzi obrazu, zdefiniowanie własnego wzorca kolorystycznego oraz zakresu próbkowania użytych do obliczenia kąta obrotu skanu. Ponadto poprawione skany można wykadrować do wspólnego rozmiaru, dzięki czemu otrzymuje się pliki gotowe do wygenerowania gotowej publikacji. Użyty język programowania - Python 3.
- Napisano program Metadata Generator umożliwiający wygenerowanie arkuszy kalkulacyjnych z danymi dokumentującymi prace wykonane w Dziale Digitalizacji. Dane do arkuszy generowane są z plików z opisami zdigitalizowanych pozycji w formacie MARC21, pobranych z katalogu Książnicy Podlaskiej. Dzięki zastosowaniu programu możliwe jest znaczące ograniczenie nakładu pracy koniecznego na sporządzenie dokumentacji. Wygenerowana dokumentacja może być z kolei wykorzystana do uzyskania plików z metadanymi za pośrednictwem programu MultiData.

5 DZIAŁALNOŚĆ INSTRUKCYJNO-METODYCZNA

5.1 Nadzór nad zadaniami realizowanymi przez biblioteki publiczne województwa podlaskiego

Biblioteki terenowe

W ramach pomocy instrukcyjno-metodycznej oraz sprawowania nadzoru merytorycznego pracownicy Działu przebywali 20 dni w terenie, przeprowadzając 47 wizytacji instruktażowych, udzielając porad i konsultacji w bibliotekach publicznych pełniących zadania powiatowe, bibliotekach miejskich, miejsko-gminnych i gminnych. Problematyka wyjazdów dotyczyła m. in. następujących zagadnień:

- realizacja zadań biblioteki powiatowej (Łomża, Mońki, Siemiatycze, Grajewo),
- poprawność dokumentacji bibliotecznej (Grodzisk, Nowe Piekuty, Suchowola, Augustowo),
- rozwijanie warsztatu informacyjno-bibliograficznego (Knyszyn, Korycin),
- pilotowanie spotkań autorskich w ramach Dyskusyjnych Klubów Książki (Bielsk Podlaski, Łomża, Mielnik, Siemiatycze, Szczuczyn, Zambrów, Ryboły, Dąbrowa Białostocka, Sokółka, Choroszcz, Ruda, Turośń Kościelna),
- realizacja tematów na szkoleniach w bibliotekach powiatowych (Bielsk Podlaski, Dąbrowa Białostocka, Mońki, Sejny),
- stan komputeryzacji zbiorów bibliotecznych (Białowieża, Czeremcha, gmina Brańsk),
- funkcjonowanie biblioteki w strukturach domu kultury (Dubiny, Wyszyki),
- udział w pracach jury w ramach V Wojewódzkiego Forum Teatrów Dziecięcych i Młodzieżowych Melpomena 2019 (Juchnowiec Kościelny),
- udział w obchodach jubileuszy bibliotek (Hajnówka, Szczuczyn, Rajgród, Mielnik).

Filie biblioteczne i agendy Książnicy Podlaskiej

łącznie instruktorzy przebywali w placówkach filialnych 54 razy. Wyjścia do filii bibliotecznych przeznaczone były m.in. na:

- realizowanie warsztatów i zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży (Filia nr 1, 2, 3, 4, 7, 8, 9, 11, 12, 15, 17),
- analizę pracy filii (Filia nr 3, 4, 7, 11),
- pilotowanie spotkań autorskich w ramach DKK (Filia nr 3, 4, 7, 8, 9, 17) oraz projektu *Z książką w podróż muzyczną* (Filia nr 3, 4, 7, 9, 13, 17),
- przeprowadzanie kontroli księgozbioru (Filia nr 1, 7, 9, 15).

Programy i projekty ogólnopolskie – koordynacja w woj. podlaskim

- koordynacja programu Biblioteki Narodowej – *Zakup nowości wydawniczych do bibliotek w 2019 r.* (tj.: podział środków dla bibliotek województwa podlaskiego, sprawdzenie poprawności dostosowania wskaźników dochodów podatkowych jednostki samorządu terytorialnego do konkretnej biblioteki, pomoc przy wypełnianiu wniosków o dofinansowanie),
- organizacja i nadzorowanie wspólnie z Biblioteką Powiatu Białostockiego realizacji programu Instytutu Książki – *Dyskusyjne Kluby Książki* (tj.: przygotowanie wniosku o dofinansowanie DKK, organizacja spotkań autorskich w ramach działalności DKK, sporządzanie relacji dotyczących działalności 50 klubów w woj. podlaskim na stronę KP oraz na potrzeby Instytutu Książki, prowadzenie dokumentacji klubów, zakup, ewidencja i wymiana książek, sporządzenie raportów merytorycznych i finansowych z działalności DKK, organizacja konkursu na najciekawszą relację ze spotkań DKK – ocena i wybór laureatów konkursu),
- koordynacja na terenie woj. podlaskiego ogólnopolskich badań efektywności bibliotek publicznych, realizowanych w ramach projektu SBP *Analiza Funkcjonowania Bibliotek* (rejestracja nowych bibliotek, zatwierdzanie wypełnionych formularzy, weryfikacja i analiza danych statystycznych wprowadzonych do bazy przez biblioteki za 2018 r.),
- koordynacja ogólnopolskiego projektu *Mała książka – wielki człowiek* w filiach Książnicy,
- udział w programie ogólnopolskim Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego – *Kodowanie w bibliotece*,
- realizacja projektu *Z książką w podróż muzyczną* dofinansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w 2019 r., w ramach programu dotacyjnego *Partnerstwo dla książki* (tj.: przygotowanie spotkań autorskich, warsztatów czytelniczych, materiałów promocyjnych i innych; obsługa organizacyjna i techniczna zadania; rozliczenie wyjazdów, przygotowanie raportu końcowego).

5.2 Materiały i pomoce metodyczne, szkolenia

Przygotowano następujące pomoce metodyczne, opracowania, artykuły, scenariusze:

- informator teleadresowy bibliotek terenowych i Książnicy Podlaskiej na rok 2019,
- *Audiobooki – nowości za 2019 r.*- pomoc metodyczna,
- *Publikacje o regionie – wykaz nowości, które warto mieć w bibliotece* – pomoc metodyczna,
- *Kalendarium rocznic i wydarzeń na 2020 r.*,
- *Białystok niepodległy od 100 lat* – scenariusz zajęć edukacyjnych dla najmłodszych (100. rocznica odzyskania niepodległości przez Białystok),
- *Pora na potwora oraz Podróże małe i duże* – scenariusze zajęć czytelniczych dla dzieci w wieku przedszkolnym,
- *Julian Tuwim inspiruje* – zajęcia dla przedszkolaków (165. rocznica urodzin poety),
- *Układ Słoneczny z robotem Photon* – scenariusz zajęć edukacyjnych z wykorzystaniem książki i elementów kodowania,
- *Biblioteka miejscem innowacji* – regulamin konkursu dla bibliotek publicznych województwa podlaskiego.

Zorganizowano lub współorganizowano szereg szkoleń, m.in.:

- seminarium bibliotekarzy woj. podlaskiego, na którym zrealizowano tematy: *Analiza działalności bibliotek publicznych województwa podlaskiego w 2018 r.; RODO w bibliotece; Perfekcjonizm - koń trojański w naszej pracy*,
- szkolenie warsztatowe skierowane do bibliotek terenowych, zrealizowane w ramach projektu FRSI *Kodowanie w bibliotece*,
- szkolenie warsztatowe adresowane do pracowników FB i agend udostępniania KP nt. *Biblioteka przyjazna osobom z autyzmem*,
- szkolenie moderatorów DKK pt. *Powieść biograficzna i saga rodzinna, jako inspiracja do poszukiwań własnych korzeni i międzypokoleniowego dziedzictwa* (zorganizowane wspólnie z Biblioteką Powiatu Białostockiego),
- warsztaty *Wirtualna rzeczywistość w bibliotece*,
- szkolenie dla moderatorów DKK ph. *Wszędobylscy – blisko i daleko- w poszukiwaniu przygód* (zorganizowane wspólnie z Biblioteką Powiatu Białostockiego),
- spotkanie szkoleniowe *Nowe trendy w literaturze dziecięcej i młodzieżowej oraz pomysły na praktyczne wykorzystanie ich w pracy z młodym czytelnikiem* (szkolenie zrealizowano w ramach projektu Wydawnictwa Dwie Siostry i Polskiej Sekcji IBBY ph. *Latająca Biblioteka Pomysłów II*),
- szkolenie dla moderatorów DKK ph. *Kosmita gorszy czy inny, czyli autyzm w rodzinie – spotkanie międzypokoleniowe z udziałem juniorów i seniorów* (zorganizowane wspólnie z Biblioteką Powiatu Białostockiego),
- szkolenie z obsługi programu MAK+,
- X konferencja Regionalna bibliotek woj. podlaskiego ph. *Biblioteka miejscem innowacji* (połączona z podsumowaniem konkursu wojewódzkiego).

Realizowano wybrane tematy na szkoleniach w bibliotekach powiatowych i miejskich:

- MGBP w Dąbrowie Białostockiej – zrealizowano tematy na szkoleniu bibliotekarzy powiatu sokólskiego: *Czytanie leczy – biblioterapia, Kodowanie w bibliotece*,
- MBP w Bielsku Podlaskim – *Zastosowanie biblioterapii w pracy z czytelnikiem*,
- BP w Mońkach – *Bibliotekarzu zaprzyjaźnij się z osobą z autyzmem, Kodowanie w bibliotece*,
- BP w Sejnach – *Kodowanie w bibliotece, Bibliotekarzu zaprzyjaźnij się z osobą z autyzmem*.

Kontynuując współpracę z bibliotekami białostockich uczelni wyższych w ramach **Podlaskiego Forum Bibliotekarzy** (jest to otwarte forum dyskusyjne stanowiące płaszczyznę współpracy i wymiany poglądów całego środowiska bibliotekarskiego), 28.03.2019 r. zorganizowano w Książnicy spotkanie,

na którym wykład pn. „*Książki w książkach...*” wygłosiła dr Marta Białobrzaska. W wykładzie uczestniczyło około 80 osób.

5.3 Współpraca z samorządami lokalnymi w zakresie organizacji oraz przekształceń sieci bibliotek publicznych

W związku z zamiarami organizatorów bibliotek samorządowych woj. podlaskiego dotyczącymi reorganizacji i zmian w sieci bibliotek publicznych:

- opiniowano uchwały samorządów gminnych dotyczące zamiaru połączenia bibliotek z ośrodkami kultury (gminy: Kolno, Wąsosz, Siemiatycze),
- uczestniczono w spotkaniach z organizatorami instytucji kultury, poświęconych omawianiu problemów bibliotek (gmina Grodzisk),
- monitorowano działalność bibliotek połączonych z ośrodkiem kultury (gminy: Klukowo, Wyszki, Hajnówka).

5.4 Badania, sondaże, artykuły

Przygotowano artykuły do czasopisma *Głos Bibliotek Publicznych Województwa Podlaskiego* na następujące tematy:

- *Z książką w podróż muzyczną*. Projekt czytelniczy realizowany w ramach programu MKiDN Partnerstwo dla książki w 2019 r.,
- *Taki duży, taki mały może... czytelnikiem być*. Najmłodszy użytkownicy bibliotek publicznych województwa podlaskiego (opracowanie kwestionariusza ankiety oraz przeprowadzenie badań ankietowych),
- *Podlaskie biblioteki publiczne w liczbach* – wybrane dane liczbowe i wskaźniki funkcjonalności,
- *Terapeutyczne wartości w literaturze dla dzieci*.

6 BIBLIOTEKA PUBLICZNA POWIATU BIAŁOSTOCKIEGO

Działalność skupiała się na bieżącym instruktażu i współorganizowaniu działalności promocyjnej bibliotek powiatu białostockiego. Zrealizowano 52 wyjazdy do placówek terenowych, w tym:

- 13 w ramach instruktażu przywarsztatowego bibliotekarzy w poszczególnych bibliotekach,
- 3 doskonalenia zawodowe zorganizowanych w placówkach samorządowych,
- 3 szkolenia branżowe, realizowane przez jednostki zewnętrzne,
- 7 spotkań z organizatorami bibliotek w: Suraziu (2 spotkania), Turośni Kościelnej, Czarnej Białostockiej, Łapach, Choroszczy, Poświętnem,
- 25 działań edukacyjnych popularyzujących książkę i czytelnictwo.

Współorganizowano szkolenia:

- *Między wojenną historią, a kobiecą perspektywą w 80. rocznicę wybuchu II wojny światowej* (Gminna Biblioteka Publiczna w Turośni Kościelnej),
- *Perfekcjonizm – koń trojański w naszej pracy* - prelekcja Jowity Trzaski połączona z dyskusją uczestników spotkania (Książnica Podlaska),
- *Podszepty i inspiracje do twórczych działań w pracy moderatorów DKK* - szkolenie Dyskusyjnych Klubów Książki (Książnica Podlaska),
- *Bibliotekarz we współczesnym świecie* – spotkanie w ramach Tygodnia Bibliotek i Bibliotecznej Ligi Powiatowej zorganizowane w Urzędzie Miejskim w Czarnej Białostockiej,
- *Wszędobylscy – blisko i daleko – w poszukiwaniu przygód* - zlot moderatorów i klubowiczów DKK (Książnica Podlaska),
- *Zrozumieć niepełnosprawnych* - szkolenie Dyskusyjnych Klubów Książki (Książnica Podlaska),
- *Historia wokół nas, którą warto poznać, by budować teraźniejszość* – seminarium (Gminna Biblioteka Publiczna w Poświętnem).

Opracowano pomoce metodyczne, badania czytelnicze, artykuły:

- ofertę wspólnych działań bibliotecznych na 2019 rok skierowaną do bibliotek samorządowych powiatu białostockiego,
- *Biblioteki Publiczne Powiatu Białostockiego – informator 2019* (aktualizacja zmian w oparciu o dane z poszczególnych bibliotek samorządowych),
- notatki informacyjne na stronę www Książnicy Podlaskiej i Starostwa Powiatu Białostockiego oraz Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich nt. poszczególnych działań merytorycznych,
- materiały do Serwisu Informacyjnego Bibliotekarzy Województwa Podlaskiego, redagowanego przez Dział Instrukcyjno-Metodyczny,
- *Moja biblioteka* – mini quiz skierowany do czytelników,
- sondaż *Zmiany w mojej bibliotece w latach 2014 -2019*, wypowiedzi bibliotekarzy mają posłużyć do artykułu branżowego,
- *Spotkanie Bibliotecznej Ligi Powiatowej w Łapach* (artykuł zamieszczono w czasopiśmie *Poradnik Bibliotekarza i Biblioteka Publiczna*),
- *Inicjatywy biblioteczne – wartością dodaną statystyki bibliotecznej oraz Wspólne przedsięwzięcie bibliotek w ramach doskonalenia zawodowego*, teksty przygotowane do publikacji w najnowszym numerze czasopisma *Głos Bibliotek Województwa Podlaskiego*,
- *Wspólne cele – wspólne działania bibliotek w powiecie – post scriptum do analizy za 2018 rok* – prezentacja multimedialna,
- *Książnicowe półki z regionaliami autorów powiatu białostockiego* – wystawa publikacji autorów powiatu białostockiego,
- regulamin konkursu powiatowego *Dawno, dawno temu...*, czyli *podanie lub legenda z małej Ojczyzny* oraz publikacja pokonkursowa, składająca się z 24 wybranych prac (literacko-plastycznych), które wpłynęły na konkurs,
- dwie prezentacje multimedialne o działaniach bibliotecznych w powiecie białostockim w 2019 roku.

Działania kulturalno-oświatowe, promocyjne i in.:

- **wędrujące ekspozycje czasowe:** przygotowano 16 wędrujących ekspozycji czasowych,
- **spotkania autorskie z:** Anetą Zamojską, Katarzyną Janowicz-Timofiejew, Katarzyną Drogą, Małgorzatą Kadysz, Jowitą Trzaską, Magdą Zarębską, Wiolettą Piasecką, Izabelą Klebańską, Jolantą Reisch-Klose, Ewą Karwan-Jastrzębską, Mariolą Pryzwan, Anną Nejman, Małgorzatą Wardą, dr Zofią Olek-Redlarską, Anną Bayer, Jakubem Sosnowskim, Agnieszką Suchowierską, Justyną Bednarek,
- **akcje biblioteczne i warsztaty edukacyjne:** *Czytanie uzależnia*; III edycja „*Sklejki poetyckiej*” w ramach warsztatów plastyczno-literackich z Marcinem Kozińskim; *Lektury nie są nudne, to się czyta*, *Instalowanie wieży z książek*, *Opowieści o Stanisławie Moniuszce* – zrealizowane w ramach kolejnej edycji *Przystanku w bibliotece*, *Wakacje w bibliotece*,
- **konkursy powiatowe:** organizacja powiatowego konkursu historyczno - literackiego *Dawno, dawno temu... czyli podanie lub legenda z Małej Ojczyzny*, udział w pracach jury Wojewódzkiego Konkursu Melpomena Przegląd Teatrów Dziecięcych i Młodzieżowych.

W sumie z wyszczególnionych działań skorzystało ok. 2224 odbiorców.

7 PROMOCJA BIBLIOTEKI I CZYTELNICTWA

7.1 Imprezy literackie, promocje, wystawy, koncerty, konferencje

Zorganizowano 1.669 imprez, w tym: wystawy i wystawki – 241, imprezy literackie – 324 (m.in. spotkania autorskie, promocje książek, konkursy literackie, dyskusje o książkach), inne – 1.104 (lekcje i wycieczki biblioteczne oraz zwiedzanie bibliotek, pogadanki i odczyty, konkursy nieliterackie, zajęcia i warsztaty plastyczne, językowe, ornitologiczne, koncerty, konferencje).

W imprezach organizowanych przez Książnicę Podlaską (Biblioteka Główna i filie) uczestniczyło około 38.037 osób.

Ważniejsze imprezy:

- imprezy literackie:

- cykl *Środy Literackie* - to spotkania, które znalazły swoje stałe miejsce w kalendarzu imprez kulturalnych Białegostoku i regionu. Bohaterami *Śród Literackich* byli twórcy zajmujący się nie tylko poezją i prozą, lecz także muzyką, psychologią, działalnością społeczną oraz nauką. Dzięki nim uczestnicy mogli zapoznać się z najnowszymi nurtami we współczesnej kulturze. Wspólnym mianownikiem wszystkich spotkań odbywających się w Książnicy Podlaskiej była i jest refleksja nad wartością słowa – słowa przemyślanego, oryginalnego, pobudzającego do namysłu nad światem. Uczestnicy *Śród Literackich* zawsze podkreślają, że cotygodniowe dyskusje to dla nich szansa na poznanie ludzi, dla których pisanie jest przede wszystkim sposobem na życie i miejscem spotkania z drugim człowiekiem. W ramach cyklu w 2019 r. gośćmi Książnicy Podlaskiej byli: Anna Piliszewska, Łucja Dudzińska, Eligiusz Buczyński, Anna Worowska, prof. Adam Dobroński, Renata Kosin, Krzysztof Gryko, Jakub Ćwiek, Krzysztof Gedroyć, Krzysztof Kuczkowski, Katarzyna Puzyńska, Erazm Stefanowski, Elżbieta Koślacz-Virol, ks. Jan Sochoń, Karina Hiddenstorm, Kristina Sabaliauskaite, prof. Lilia Citko, Anna Chomiak, Michał Androsiuk, Jakub Żulczyk, Agnieszka Zajdowicz, Małgorzata Warda, Krzysztof Tur, Paweł Kopijer, Michał Ciruk, Małgorzata Sochoń, Magdalena Stopa, Joanna Kruszewska, Elżbieta Kozłowska-Świątkowska, Jan Krzysztof Piasecki, w ramach cyklu odbyło się także spotkanie poświęcone pamięci Wiesława Kazaneckiego oraz spotkanie literackie poświęcone życiu i twórczości Franciszka Karpińskiego,
- Książnica Podlaska zorganizowała wspólnie z Wydziałem Filologicznym UwB spotkanie autorskie z prof. Aliną Kowalczykową, wybitną polonistką, działaczką edukacyjną, autorką książek, zasłużoną dla Książnicy – dzięki darom Pani Profesor nasze zbiory powiększyły się o cenne woluminy i dokumenty, w tym pamiątki po jej ojcu, znakomitym muzealniku Stanisławie Lorentzu,
- promocje książek – *Wieś podlaska* Adama Dobrońskiego, *Przywileje królewskiego miasta Łosic 1505-1779* Andrzeja Buczyło i Jarosława Zawadzkiego, *Najdawniejsze przywileje królewskiego miasta Bielska z XV i XVI wieku* Waldemara Bukowskiego i Doroty Michaluk, *Husaria. Duma polskiego oręza* Radosława Sikory, Wojciecha Śleszyńskiego, *Przyszli ze wschodu*,
- Festiwal Literacki *Autorzy i Książki. Podlaskie Podsumowanie*,
  - o Festiwal organizowany przez Książnicę Podlaską w Białymstoku, we współpracy z Fundacją Sąsiedzi, którego celem jest prezentacja mapy literacko-wydawniczej Podlasia oraz promocja lokalnej literatury, wyrastającej z historii, tradycji i specyficznego klimatu naszego regionu,
- III edycja festiwalu Literackiego *Autorzy i książki. Podlaskiej podsumowanie* objęła:
  - o **2 warsztaty** „Inżynier Ciućma – śrubka, młotek i przemądrzałe roboty”, czyli o robotach dla najmłodszych – zajęcia wykorzystujące robota Photon oraz elementy kodowania. Metody pracy - burza mózgów, głośne czytanie, praca z aplikacją, kodowanie robota,
  - o **spotkanie autorskie**, warsztaty z Zofią Olek-Redlarską oraz promocja książki "Niebieskie kapelusze" - wieloaspektowa forma prezencji pozwoliła dzieciom na bezpośredni kontakt z autorką i jej twórczością a promocja nowo wydanej książki wzbogaciła warsztaty,
  - o **warsztaty teatralne** z aktorami z Białostockiego Teatru Lalek oraz Teatru Dramatycznego im. Aleksandra Węgierki w Białymstoku opierały się na bezpośrednim

- kontakcie z ich uczestnikami, na pracy ze słowem, gry aktorskiej; aktorzy wprowadzili dzieci w arkany swojej pracy; warsztaty zostały przeprowadzone według autorskich scenariuszy współorganizatorów (Teatr Dramatyczny im. Aleksandra Węgieryki w Białymstoku oraz Białostocki Teatr Lalek),
- **warsztaty** z Marcinem Obałkiem i Dominiką Filipuk-Obafek "Traktoriada - ciągnikiem z Bieszczad dookoła Świata" pokazały uczestnikom wieloaspektowy i barwny świat miłośników podróży. W trakcie warsztatów zostały zdradzone zawite arkany organizacyjno-przygotowawcze wypraw,
  - **prezentacja filmu "Zenek"** - dokumentu o Zenku Borowskim, 13-letnim białostockim harcerzu zastrzelonym w 1943 r. przez niemieckiego żandarma podczas próby ratowania polskich książek zarekwirowanych przez okupanta i przechowywanych w strzeżonym budynku. Historia ta stała się doskonałym pretekstem do opowieści o patriotycznym środowisku harcerzy białostockich. Filmowi towarzyszyło spotkanie i rozmowa z reżyserem filmu Dariuszem Szadą-Borzyszkowskim oraz premierą teledysku –białostockiego rapera Ciry, promującego film (Współorganizator - Stowarzyszenie Szukamy Polski odpowiedzialne),
  - **Sejmik Poetycki** - dyskusja o poezji i prozie, z poetami i o poetach, panel dyskusyjny o kondycji poezji i prozy w regionie jak i w kraju. Sejmik poetycki – stał się przestrzenią umożliwiającą spotkanie się poetów, prozaików, literaturoznawców, wydawców, tłumaczy, miłośników literatury i kultury. Sejmik Poetycki stał się miejscem rozmowy o kondycji poezji, o kierunkach jej rozwoju, o problemach literatów oraz współczesnego rynku wydawniczego,
  - **Turniej jednego Wiersza "Niech zwycięży Poezja"** cieszył się ogromnym zainteresowaniem – do turnieju zgłoszono 30 tekstów poetyckich,
  - **warsztat "Co nam dają w spadku przodkowie"** z Katarzyną Drogą objął analizę i interpretację zdarzeń rodzinnych, elementy tworzenia geneoskryptu, rozszyfrowywania mitów zawartych w opowieściach rodzinnych, poruszone zostały kwestie syndromu daty w rodzinie, ładunku jaki niesie ze sobą imię,
  - **otwarcie wystawy "Magiczne Podlasie"** ze stowarzyszeniem "Magia Podlasia" – prezentacja dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego Podlasia. Wernisaż umożliwił uczestnikom podjęcie tematu związanego z tradycją i kulturą ludową Podlasia, a obecność autorów zdjęć umożliwiła zapoznanie się z technicznymi aspektami ich pracy,
  - **prezentacja książek wydanych w województwie podlaskim** miała na celu prezentację oferty lokalnego rynku wydawniczego,
  - **spotkanie autorskie** z Magdaleną Niedźwiedzką, „Bona. Zmierzch Jagiellonów”,
  - **spotkanie autorskie** z Piotrem Nesterowiczem, „Jeremiasz”,
  - **spotkanie autorskie** z Natalią Fiedorczuk-Cieślak, „Ulga”,
  - **warsztaty** z Tomaszem Samojlikiem - warsztaty z elementami rysowania komiksów, poznania świata przyrody za pomocą sztuki plastycznej.
- **Targi Książki:** w ramach VIII Międzynarodowych Targów Książki w Białymstoku przygotowano stoisko informacyjne Książnicy Podlaskiej oraz przeprowadzono warsztaty edukacyjne ***Białystok niepodległy od 100 lat***. Uczestnicy warsztatów dowiedzieli się, dlaczego Białystok stał się wolny dopiero w 1919 roku. Poznali legendę o powstaniu Białegostoku, najbardziej charakterystyczne miejsca w stolicy Podlasia, a także ich historię. Dowiedzieli się również, jakie przysmaki królują na podlaskich talerzach oraz poznali sylwetki słynnych białostoczan. Podsumowaniem zajęć było wspólne wykonanie pocztówki z Białegostoku w formie kolażu.
  - **III Dzień Książki Akademickiej i Naukowej:** Książnica Podlaska przygotowała stoisko, na którym zaprezentowała swoje publikacje.

- **uroczyste obchody Dnia Bibliotekarza:** Każdego roku w maju w trakcie Tygodnia Bibliotek odbywa się uroczysta Gala z okazji Dnia Bibliotekarza. Jest to najważniejsze dla bibliotekarzy święto. Książnica Podlaska zaprasza pracowników bibliotek z województwa podlaskiego, przedstawicieli instytucji kultury, władz samorządowych oraz kościelnych by wspólnie świętować Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich oraz Dzień Bibliotekarza i Bibliotek. Podczas tegorocznej uroczystości wręczono Nagrodę Srebrnej Róży oraz przyznano tytuł Bibliotekarza Roku 2018 województwa podlaskiego. W tym roku Nagrodę Srebrnej Róży otrzymał ks. dr. Dariusz Wojtecki – członek Rady Naukowej Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku i dyrektor Biblioteki Archidiecezjalnego Wyższego Seminarium Duchownego w Białymstoku za wkład w pracę Rady Naukowej Książnicy Podlaskiej oraz wieloletnią i owocną współpracę ze środowiskiem bibliotekarskim. Dyplomem Honorowym Srebrnej Róży wyróżniono siedem osób: Janinę Turecką wraz z zespołem bibliotecznym Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zabłudowie, Julitę Skiepmo – dyrektor Wydziału Kultury, Sportu, Turystyki i Promocji Starostwa Powiatu Białostockiego, Marię Chomicz – kierownik Filii Bibliotecznej w Pawłówce Gminnej Biblioteki Publicznej w Przerośli, Jolantę Żochowską – kierownik Filii Bibliotecznej nr 1 Miejskiej Biblioteki Publicznej w Łomży, Elżbietę Czekalę – kierownik Działu Gromadzenia Książnicy Podlaskiej wraz z zespołem, Joannę Woińską-Fiedorczyk – pracownika Działu Komputeryzacji Książnicy Podlaskiej i jednocześnie Inspektora Ochrony Danych oraz Anatola Wapa – dyrektora Departamentu Kultury i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego wraz z zespołem. Podczas uroczystości przyznano tytuł Podlaskiego Bibliotekarza Roku 2018 Małgorzacie Pieńczykowskiej – kierownik Miejskiej Biblioteki Publicznej w Augustowie. Uroczystą galę uświetnił występ Mateusza Stachury (wokalista), Anny Krzysztofik-Buczyńskiej (fortepian) oraz Amadeusza Buczyńskiego (skrzypce). Artyści wykonali utwory Stanisława Moniuszki. Książnica włączyła się w ten sposób w obchody Roku Stanisława Moniuszki.
- **uroczysta gala z okazji wręczenia XXV Ogólnopolskiej Nagrody im. Franciszka Karpińskiego prof. dr hab. Małgorzacie Książek-Czerwińskiej** - laudację wygłosił członek Kapituły oraz Laureat Nagrody w 2004 r. – ks. prof. Jan Sochoń. Gala została zwieńczona koncertem Chóru Uniwersytetu w Białymstoku.
- **Klub Czytelniczy Ex Libris:** współorganizacja cyklu spotkań w ramach Klubu Czytelniczego Ex Libris. Organizatorem cyklu spotkań klubu są: Stowarzyszenie Szukamy Polski, Instytut Filologii Polskiej UwB i Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku.
- **8 Białostocki Tydzień Czytania Dzieciom** – w ramach tej akcji Dyrekcja Książnicy Podlaskiej uczestniczyła w głośnym czytaniu zorganizowanym w Operze, a pracownicy działów i filii czytali teksty literackie młodym czytelnikom w białostockich przedszkolach i szkołach.
- **Narodowe Czytanie** – wspólne czytanie fragmentów polskich nowel w Teatrze Dramatycznym im. Aleksandra Węgierki. W wydarzeniu udział wzięli przedstawiciele władz samorządowych, świata kultury i nauki, mieszkańcy Białegostoku oraz województwa podlaskiego. Czytaniu towarzyszyły występy artystyczne, kiermasz książek za 1 zł, gry i zabawy dla dzieci, konkursy z nagrodami. Wspólne czytanie fragmentów polskich nowel odbyło się także w filiach Książnicy.
- **Gala Konkursu „Srebro nie złoto”** – konkursu literackiego, skierowanego do seniorów. Jego celem jest zachęcenie seniorów do pisania, prezentacja ich twórczości, integracja środowiska seniorów oraz integracja pokoleniowa. W 2019 r. zaproponowano uczestnikom dwie kategorie konkursowe: ogólną – otwartą, o dowolnej tematyce wierszy lub prozy i kategorię specjalną „międzypokoleniową” – dla uczestników powyżej 18 roku życia zatytułowaną „Właśnie tu”. Współorganizatorami konkursu są Redakcja Podlaski Senior, Stowarzyszenie

Szukamy Polski, Polskie Radio Białystok oraz Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku.

- **Przystanek Historia:** cykl spotkań dotyczących historii Polski organizowany wspólnie z IPN Oddział Białostocki w siedzibie Książnicy Podlaskiej. W ramach cyklu odbyły się następujące spotkania:
  - prezentacja albumu *Architekt wielkiej Polski. Roman Dmowski 1864-1939* Jolanty Mysiakowskiej-Muszyńskiej, Wojciecha Jerzego Muszyńskiego,
  - spotkanie upamiętniające 79. rocznicę pierwszej masowej deportacji Polaków w głąb ZSRR - prelekcja Pawła Niziołka z Oddziałowego Biura Badań Historycznych pt. *Pod obcym niebem i nazwiskiem - zesańczone losy Ryszarda Pokropowic,*
  - promocja książki *W godzinie próby. Żołnierze podziemia niepodległościowego w Białostockiem po 1944 roku i ich losy* Anny Chmielewskiej, Jolanty Drozdowskiej i Justyny Gogolewskiej,
  - promocja książki *Odwilż na prowincji. Białostoczczyzna 1956-1960* dr. Marcina Markiewicza,
  - projekcja filmu w reż. Piotra Szkopiaka *Katyń – ostatni świadek,*
  - promocja katalogu *Niepodległa De Novo* – prezentującego najnowszą historię Polski, ze szczególnym uwzględnieniem dorobku pracowników IPN z oddziału białostockiego i olsztyńskiej delegatury,
  - promocja albumu *Kardynał Stefan Wyszyński* dr. Rafała Łatki z warszawskiego oddziału Instytutu Pamięci Narodowej,
  - *Tajniki lustracji,* prezentacja katalogów tematycznych Biura Lustracyjnego IPN w Białymstoku,
  - wykład Jarosława Wasilewskiego pt.: *Ruch komunistyczny na Białostoczczyźnie w dwudziestoleciu międzywojennym. Wybrane zagadnienia.*

- **wystawy:**
  - *Dla Niepodległej. Tatarzy w walce o wolną Polskę w 18-20 wieku,*
  - *Województwo Białostockie u progu Niepodległości,*
  - *7 grzechów głównych,* wystawa prac Moniki Tekielskiej-Chmielewskiej,
  - *Wybory 4 czerwca 1989 - dokumenty życia społecznego i materiały z prasy regionalnej* – wystawa materiałów ze zbiorów Książnicy Podlaskiej,
  - *Poza,* wystawa prac Waldemara Kwiatkowskiego,
  - *Tożsamość,* wystawa prac Emilii Gręziak,
  - wystawa towarzysząca spotkaniom Podlaskie Lets Go Outside poświęcona promocji województwa podlaskiego,
  - *Mała książka – wielki człowiek,*
  - *Piłsudski – Niepodległa – Sybir. Pamięć Sybiru w Niepodległej,*
  - *Lektury pokoleń. Wystawę książek i czasopism dziecięcych od początku XX wieku,*
  - *Magia Podlasia* - wystawa Pawła Tadejki w ramach Festiwalu Literackiego "Autorzy i książki. Podlaskie podsumowanie",
  - *Książnicowe półki z regionaliami autorów powiatu białostockiego* – wystawa publikacji autorów powiatu białostockiego.

Książnica Podlaska prezentowała starodruki ze swoich zbiorów, wydane w Drukarni O.O. Bazylianów w Supraślu, na wystawie współorganizowanej z Muzeum Podlaskim w Białymstoku w dniach 13 grudnia 2019 r. – 16 lutego 2020 r.

Inne działania promocyjne:

W 2019 r. odbyły się kolejne spotkania powołanej w Książnicy Podlaskiej Rady Młodzieżowej. Młodzież wraz z opiekunami zapoznała się z działalnością Książnicy w minionym okresie oraz przedstawiła swoje przemyślenia i oczekiwania.

Książnica Podlaska była współorganizatorem IV Podlaskiego Konwentu Osób z Niepełnosprawnościami, na którym przedstawiła informacje o dostosowaniu bibliotek województwa podlaskiego do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Zaprezentowana została oferta Książnicy, jej filii bibliotecznych oraz bibliotek województwa podlaskiego skierowana do tej grupy użytkowników. Przedstawiono także informacje o dostosowaniu obiektów bibliotecznych, w szczególności siedziby Książnicy Podlaskiej i jej filii, do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo (w Bibliotece Głównej podjazd dla wózków, winda, dostosowane toalety, część filii zlokalizowana na parterze budynków, w Filii nr 9 winda zewnętrzna) oraz do potrzeb osób niewidomych i niedowidzących (w Bibliotece Głównej linie naprowadzające, tabliczki z napisami w alfabecie Braille'a, udźwiękowane terminale informacyjne, pętla indukcyjna, powiększalniki stacjonarne, lupy przenośne, oprogramowanie powiększające i udźwiękawiające środowisko Windows; 13 filii posiada powiększalniki stacjonarne i multilektory, a Filia nr 9 lupę stałą, lupę przenośną, skaner i autolektor, oprogramowanie udźwiękawiające oraz przenośną pętlę indukcyjną). Zaprezentowano także informacje na temat dostosowania obiektów bibliotecznych bibliotek z terenu województwa podlaskiego do potrzeb wymienionych grup użytkowników.

Książnica Podlaska uczestniczyła także w V Podlaskim Forum Aktywności Osób Starszych, na którym zaprezentowała usługi i działania skierowane do seniorów oraz takie, w których chętnie uczestniczą, m.in.: kursy Senior w Internecie, konkurs literacki *Srebro nie złoto*, cykl *Środy literackie*, spotkania w ramach Dyskusyjnych Klubów Książki, warsztaty, wystawy, spotkania autorskie i in.

Działalność w zakresie promocji książki, czytelnictwa i biblioteki prowadziły następujące działy Książnicy Podlaskiej: Dział Promocji i Wydawnictw, Dział Zbiorów Specjalnych, Dział Instrukcyjno-Metodyczny, Dział Informacyjno-Bibliograficzny, Biblioteka Publiczna Powiatu Białostockiego i filie biblioteczne.

Zrealizowano szereg imprez dla dzieci i młodzieży oraz seniorów, m.in. spotkań autorskich, konkursów, zajęć językowych, edukacyjnych, warsztatowych, spotkań DKK, kursy Senior w Internecie.

Filia nr 14 „Esperanto-Libraro” popularyzowała wiedzę na temat języka esperanto.

Przykładowe imprezy cieszące się dużym zainteresowaniem: *Turniej FIFA 2019* (na konsolę PS4), *Tydzień bibliotek*, *8 Białostocki Tydzień Czytania Dzieciom*, tematyczne warsztaty dla dzieci i młodzieży, np. *Zwierzaki – cudaki*, *Eksperymentuj, odkrywaj, działaj*. *Bądź jak Maria*, *Z książką w podróż muzyczną*, *Zwiedzamy Polskę z Koziołkiem Matołkiem*, *Ogarnąć wojenną zawieruchę*, *O nich warto wiedzieć – poznajemy sylwetki słynnych Polaków*, *Inżynier Ciućma – zajęcia z robotem Photon*, *Gry planszowe w bibliotece*, *W krainie kolorowych motyli*, *Rzecz o tolerancji*, *Biblioteka jak skrzynia pełna skarbów*, *W krainie emocji i uczuć*, *Baśniowe wakacje*, językowe zajęcia edukacyjne dla dzieci przeprowadzone w Bibliotece Głównej przez studentów Wydziału Neofilologii UwB w ramach praktyk studenckich.

Dużym zainteresowaniem cieszył się również konkurs poezji śpiewanej, który już po raz drugi odbył się w Filii nr 4. Konkurs adresowany jest do uczniów szkół średnich, którzy prezentują jury i publiczności artystyczne wykonania wybranych przez siebie utworów.

W roku 2019 kontynuowano zajęcia w ramach Letniej czytelnia w Filii nr 9. Letnia czytelnia organizowana jest w miesiącach wakacyjnych na placu wokół biblioteki. Mogą z niej korzystać

zarówno młodszy, jak i starsi czytelnicy, obcując z literaturą oraz uczestnicząc w zajęciach organizowanych poza murami biblioteki.

Po raz kolejny Książnica Podlaska włączyła się w ogólnopolską akcję *Noc Muzeów*. W programie znalazło się m.in. wystawa fotograficzna w Dziale Zbiorów Specjalnych, wystawa plakatów i dokumentów życia społecznego, otwarcie magazynów Książnicy dla zwiedzających oraz *podziwianie panoramy miasta z tarasu na 6 piętrze*. Impreza cieszyła się dużym zainteresowaniem odwiedzających.

Nie mniejszym zainteresowaniem cieszyła się *Noc Bibliotek* zorganizowana w Bibliotece Głównej oraz filiach nr 4, 7, 9 i 13 pod hasłem *Znajdźmy wspólny język*. W Bibliotece Głównej zorganizowano *Warsztaty dla dzieci i nie tylko - Białystok niepodległy od 100 lat*, Pokój zabaw i zagadek w sali „Książniczka”, wystawę *Mała książka – wielki człowiek* w Galerii Parter, wystawę książek *Nie pamiętam tytułu, ale okładka była niebieska* w Czytelnii Ogólnej, grę rodzinną *Tajemnice ukryte w książkach*, warsztaty kreatywnego pisania z Miłką Malzahn *Bądź twórcą – od zaraz!* oraz zwiedzanie budynku Książnicy Podlaskiej pod hasłem *Biblioteczny labirynt*.

Szereg atrakcji czekało na czytelników w filiach Książnicy Podlaskiej. Czytelnicy brali udział w konkursach, grach poznawczo-edukacyjnych, przeprowadzali doświadczenia chemiczne, poznali wiele ciekawych eksperymentów.

W ramach promocji czytelnictwa, zbiorów i usług wśród mieszkańców Białegostoku oraz województwa podlaskiego Książnica Podlaska wzięła udział w Pikniku Rodzinnym zorganizowanym przez Marszałka Województwa Podlaskiego na dziedzińcu Pałacu Branickich oraz II Ogólnopolskim Święcie Wdzięczni Polskiej Wsi w Kolnie organizowanym przez Wojewodę Podlaskiego. Filie nr 2, 3, 4, 7, 8, 9, 13, 15 i 17 uczestniczyły w piknikach i festynach osiedlowych organizowanych przez parafie katolickie, stowarzyszenia, szkoły czy Prezydenta Miasta Białegostoku, wzmacniając rolę biblioteki w środowisku lokalnym.

W ramach promocji czytelnictwa zorganizowano cieszące się dużym zainteresowaniem mieszkańców akcje, np.: *Nowy rok z Książnicą Podlaską*, *Książka na majówkę*, *Bookcrossing – uwalniamy książki*, *Poleć książkę na wakacje i odbierz nagrodę*, *Zgłoś książkę*, *Książka na wakacje*, *Uwolnij książkę*, *Książka na wrzesień połączona z promocją Narodowego Czytania 2019*, *Mikołajki*.

Ciekawe akcje skierowane do mieszkańców osiedli Słoneczny Stok i Zielone Wzgórza zorganizowały w miesiącach letnich Filie nr 7 i 8. Filia nr 7 ph. *Z piaskownicy do biblioteki*, a Filia nr 8 ph. *Podwórkowe spotkania z książką*. Polegały one na promowaniu biblioteki na osiedlowych placach zabaw poprzez wspólne czytanie książek oraz rozdawanie ulotek informacyjnych o pracy filii.

W ramach promocji czytelnictwa oraz współpracy z Urzędem Miejskim w Białymstoku systematycznie przekazywano książki do Białostockich Śledzi Książkowych.

W 2019 r. Książnica Podlaska kontynuowała akcję **promocji polskiej literatury za naszą wschodnią granicą**, docierając z książkami do środowisk polonijnych na Białorusi, Litwie i Łotwie. We współpracy z Podlaskim Oddziałem Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” zorganizowała spotkanie znanego pisarza Grzegorza Kasdepkego z polskimi dziećmi z Grodna – podopiecznymi Związku Polaków na Białorusi Andżeliki Borys. Z kolei w ramach współpracy z Macierzą Szkolną w Wilnie na Litwie Książnica przekazała mieszkającym tam Polakom szereg publikacji współczesnych autorów polskich. Książki te mają pomóc Polakom mieszkającym na Litwie w doskonaleniu języka polskiego i utrzymaniu kontaktu z kulturą naszego kraju.

W grudniu 2019 r. Książnica Podlaska przekazała Annie Kietlińskiej - prezes Podlaskiego Oddziału Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, około 300 książek, które trafią do Szkoły Społecznej im. Stefana Batorego przy Związku Polaków na Białorusi Andżeliki Borys. 99 książek to lektury z nowej podstawy

programowej, zakupione ze środków pochodzących ze sprzedaży książek podczas kiermaszu towarzyszącego tegorocznej edycji akcji Narodowe Czytanie – o te konkretne lektury poprosiła Szkoła Społeczna im. Stefana Batorego. Pozostałe publikacje to klasyki przekazane przez Czytelników Książnicy oraz bibliotekarzy.

Książnica Podlaska nawiązała także współpracę z Lietuvos Aklijų Biblioteka (Litewską biblioteką dla niewidomych) w Wilnie. W ramach współpracy zostało wysłanych 15 książek mówionych, polskojęzycznych, zdigitalizowanych w Dziale Zbiorów Specjalnych oraz ich metadane. Litewska biblioteka udostępnia je swoim użytkownikom. Było to możliwe dzięki ratyfikowaniu przez Polskę Traktatu z Marrakeszu, którego postanowienia zapewniają osobom niewidomym i słabowidzącym, a także innym niepełnosprawnym, narzędzia ułatwiające korzystanie z zagranicznych wydań książek i prasy w ramach dozwolonego użytku publicznego. Efektem tego będzie zarówno zwiększenie dostępu polskich niepełnosprawnych do obcojęzycznych materiałów drukowanych, jak i niezakłócona możliwość udostępniania książek wydanych w języku polskim niepełnosprawnym na całym świecie, w tym Polakom mieszkającym za granicą.

Podczas organizacji różnego rodzaju spotkań i imprez Książnica Podlaska współpracowała z szeregiem organizacji pozarządowych, np.: Fundacją Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, Civitas Christiana, Szukamy Polski, Fundacją Sąsiedzi, Fundacją Art. Hanza, Związkiem Artystów Plastyków, Uniwersytetem Trzeciego Wieku, Białostockim Towarzystwem Esperantystów, Akademią + 50, Stowarzyszeniem LARIX, Polskim Związkiem Niewidomych, Stowarzyszeniem Bibliotekarzy Polskich, Stowarzyszeniem „Ku Dobrej Nadziei”, Stowarzyszeniem „BARWA”, Centrum Edukacji Obywatelskiej Polska-Izrael, Towarzystwem Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich, Collegium Suprasliense, Białostockim Klubem Szaradzystów ARARA, Podlaskim Oddziałem Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, Związkiem Polaków na Litwie, Związkiem Polaków na Białorusi, Macierzą Polską, OrthPhoto, Eleos, Fundacją Polska Pomoc, Fundacją „SPE SALVI”, Fundacją Aktywnej Rehabilitacji „FAR”, Stowarzyszeniem Kultury i Oświaty „Logos”, Fundacją Szansa dla Niewidomych, Podlaską Regionalną Organizacją Turystyczną, Fundacją Obowiązek Polski, Stowarzyszeniem Pomocy Rodzinie i Dzieciom „Szansa”, Fundacją IKS, Stowarzyszeniem Wspierania Aktywności Niepełnosprawnych Intelktualnie „Aktywni”, Stowarzyszeniem Osób Samotnych i Samotnych Niepełnosprawnych Nadzieja, Ośrodkiem Szkolno-Terapeutyczno-Opiekuńczym dla Dzieci i Młodzieży z Cechami Autyzmu, Warsztatami Terapii Zajęciowej „Fundacja”, Fundacją „Aktywizacja”, Stowarzyszeniem Magia Podlasia, Stowarzyszeniem Naukowym Oikoumene oraz instytucjami, np.: Operą i Filharmonią Podlaską, WOAK-iem, Muzeum Podlaskim, Muzeum Wojska, Muzeum Pamięci Sybiru, Instytutem Pamięci Narodowej, Urzędem Marszałkowskim Województwa Podlaskiego, Urzędem Miejskim w Białymstoku, Starostwem Powiatowym, Uniwersytetem w Białymstoku, Uniwersytetem Jagiellońskim w Krakowie szeregiem przedszkoli i szkół różnego szczebla z Białegostoku i woj. podlaskiego, Białostockim Ośrodkiem Kultury, Centrum Edukacji Nauczycieli w Białymstoku, Teatrem Dramatycznym im. A. Węgielki, Białostockim Teatrem Lalek, Archiwum Państwowym w Białymstoku, Narodowym Funduszem Zdrowia, Muzeum Archidiecezjalnym w Białymstoku, Biblioteką Archidiecezjalnego Wyższego Seminarium Duchownego oraz bibliotekami białostockich uczelni wyższych, Biblioteką Narodową, a także bibliotekami różnych szczebli – wojewódzkimi, powiatowymi i gminnymi, Biblioteką im. Karskiego w Grodnie, Biblioteką im. Wróblewskich w Wilnie, Biblioteką Publiczną w Kłajpedzie, Regionalną Biblioteką „P. R. Sławejkow” w Wielkim Tyrnowie, Lietuvos Aklijų Biblioteka (Litewską biblioteką dla niewidomych) w Wilnie, Naukową *Biblioteką Uniwersytetu I. Miecznikowa w Odessie*, Wydziałem Edukacji i Wzornictwa Akademii Technologicznej w Rēzekne (Łotwa), *Białostocką Spółdzielnią Mieszaniową*, placówkami DPS.

W ramach obchodów 100-lecia odzyskania niepodległości przez Polskę i odzyskania niepodległości przez Białystok w siedzibie Książnicy zorganizowano:

- *Ogólnopolską Konferencję Naukową Ku Niepodległości – kierunek północno-wschodni – 1918–1923,*

- wystawę *Dla Niepodległej. Tatarzy w walce o wolną Polskę w 18-20 wieku*,
- wystawę *Województwo Białostockie u progu Niepodległości*,
- wystawę *Piłsudski – Niepodległa – Sybir. Pamięć Sybiru w Niepodległej*,
- *Dzieci Białostockie – 42 Pułk Piechoty im. Gen. J. H. Dąbrowskiego – spotkanie dla uczestników Uniwersytetu Trzeciego Wieku.*

W ramach 30 rocznicy częściowo wolnych wyborów parlamentarnych w Polsce Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku wraz z Instytutem Pamięi Narodowej Oddział w Białymstoku zorganizowały konferencję naukową pt.: *Wybory czerwcowe 1989 roku na Białostocczyźnie – perspektywa 30-lecia*, której towarzyszy wystawa *Wybory 4 czerwca 1989 - dokumenty życia społecznego i materiały z prasy regionalnej*.

Wyżej wymienione wydarzenia zaakcentowane zostały również poprzez różnorodne działania w filiach Książnicy (wystawy, lekcje biblioteczne i in.), np.: *Białystok w 100-lecie odzyskania niepodległości* (zajęcia dla grup przedszkolnych), zajęcia dla klas I-II szkoły podstawowej oparte na książkach *Koleje lodu. Białystok Piłsudskiego, Niepodległa. Ojcowie niepodległości, Mazurek Dąbrowskiego. Nasz hymn narodowy, Orzeł Biały. Znak państwa i narodu*, gra biblioteczna z elementami patriotycznymi *Niepodległy Białystok, Białystok. Odzyskanie niepodległości 1919 rok – spotkanie przeprowadzone przez Magdalenę Dzienis-Teodorczuk z IPN, Białystok między wojnami, Stulecie odzyskania niepodległości – Białystok 1919-2019 – jak zmieniało się nasze miasto w ciągu stulecia?* (połączone z wystawą przewodników historycznych po Białymstoku, warsztaty historyczno-literackie *Obrazkowa historia wyzwolenia Białegostoku*.

Książnica Podlaska włączyła się także w obchody Roku Stanisława Moniuszki poprzez organizację wydarzeń popularyzujących życie i twórczość kompozytora. Przykładowe z nich to: wystawa planszowa udostępniona przez Teatr Wielki Operę Narodową w Warszawie, prezentowana w Bibliotece Głównej i filiach bibliotecznych, zajęcia warsztatowe ph. *Stanisław Moniuszko – ojciec polskiej opery narodowej*, lekcje biblioteczne związane z postacią Stanisława Moniuszki *Co powinien wiedzieć przedszkolak zanim pójdzie na koncert*, pogadanka dotycząca życia i twórczości Stanisława Moniuszki wzbogacona o motywy muzyczne - najbardziej znane utwory kompozytora, zajęcia z wykorzystaniem gier planszowych i interaktywnych opracowanych przez Teatr Wielki Operę Narodową w Warszawie.

Współpraca z mediami i Patronaty:

Książnica współpracowała z licznymi mediami, w celu objęcia przez nie patronatem oraz rozpropagowanie inicjatyw podejmowanych przez Książnicę Podlaską w zakresie promocji książki, czytelnictwa i biblioteki. Współpracowano m.in. z Radiem Białystok i TVP Białystok, Radiem I, Radiem Jar, Radiem Akadera, Radiem Eska, dziennikami regionalnymi, głównie Kurierem Porannym oraz portalami internetowymi.

Książnica Podlaska, jako instytucja promująca książkę i czytelnictwo była proszona o objęcie patronatem wydarzeń organizowanych przez inne instytucje, głównie oświatowe. Przykładowe wydarzenia objęte patronatem przez Książnicę:

- *My z Podlasia* - Zespół Szkół Gastronomicznych,
- *Anielskie strofy* - Szkoła Podstawowa nr 24,
- *Polscy Poeci Dzieciom* - Szkoła Podstawowa nr 5,
- *Tydzień Języka Polskiego* - Szkoła Podstawowa nr 32,
- *Uśpione talenty budzą się wiosną* - Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących,
- *Czytanie jest w modzie* - Szkoła Podstawowa nr 19 im. Mieszka I w Białymstoku,

- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 4 objęcie honorowym patronatem konkursów: *XXIII edycji Międzyszkolnego Konkursu Recytatorskiego im. Wiesława Kazaneckiego* oraz *Miejskiego Konkursu Plastycznego „Świat poezją Wiesława Kazaneckiego malowany”*,
- *Poezja Marii Konopnickiej* - Prywatna Szkoła Podstawowa Informatyczno-Językowa z Oddziałami Dwujęzycznymi wojewódzki konkurs recytatorski,
- Uniwersytet Medyczny UwB współpraca dot. promocji wydarzenia w mediach społecznościowych akcji związanej z rejestracją dawców szpiku (koordynacja fundacja DKMS),
- *Konkurs Jednego Wiersza – Łomża* - MBP w Łomży,
- *VI Festiwal Pianistyczny im. Sióstr Frankiewicz* - ZSM im. I.J. Paderewskiego,
- *8 Białostocki Tydzień Czytania Dzieciom* - CEN Białystok
- *Wiersze z szuflady* – Szkoła Podstawowa nr 43,
- *Mikołajki z czytaniem i ortografią* – Szkoła Podstawowa nr 31,
- *Zagadki kryminalne w komiksie* – Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2,
- *Białystok czyta małemu misiovi* – Przedszkole Samorządowe nr 87.

7.2 Działalność wydawnicza

Wydano wydawnictwa:

- *Bibliotekarz Podlaski 3/2018,*
- *Bibliotekarz Podlaski 4/2018,*
- Elżbieta Michalska, *Dobra, dobra...*,
- Agnieszka Drozdowska, *Kobiety w czasie pierwszej wojny światowej,*
- Rasa Sperskienė, *Związki Tadeusza Wróblewskiego z litewskimi działaczami politycznymi przy odbudowie niepodległego państwa litewskiego,*
- *Środy Literackie Książnicy Podlaskiej. Rok Dziesiąty: wrzesień 2017 – czerwiec 2018,*
- *Bibliotekarz Podlaski 1/2019,*
- *Bibliotekarz Podlaski 2/2019,*
- *Aktywne społeczności lokalne jako czynnik budowania poprawnych relacji w środowisku,*
- *Srebro nie Złoto Edycja 4,*
- *Białostokaj kajeroj No 9,*
- Zygmunt Gloger, *O chorej matce i trzech jej córkach,*
- *Głos Bibliotek Publicznych Województwa Podlaskiego 1(19),*
- Józefa Drozdowska *Marcinkowa bajka,*
- *Epea. Pismo Literackie 1/2019,*
- *Epea. Pismo Literackie 2/2019,*
- Joanna Kossak *Konie moje niespętane,*
- Małgorzata Sochoń *Wiersz o świcie,*
- Joanna Rosłonek *Adasiowe kołysanki,*
- *Bibliografia województw: białostockiego, łomżyńskiego i suwalskiego. T. 8 (1993-1995)*
- Jan Leończuk, *Poezje zebrane. T.1-2.*

8 PROJEKTY

8.1 Realizowane projekty

- Projekt Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki *Kontynuacja naukowej, krytycznej edycji „Pism rozproszonych” Zygmunta Glogera: edycja rękopisów, pism etnograficznych, rysunków i korespondencji w siedmiu tomach* (nr rej. projektu: 11H 17 0013 85; kierownik projektu: prof. dr hab. Jarosław Ławski; jedn. prowadząca: Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego). Data zakończenia projektu: maj 2022,
- *Zakup Nowości Wydawniczych do Bibliotek Publicznych,*

- *Dyskusyjne Kluby Książki,*
- *Analiza Funkcjonowania Bibliotek,*
- *Kodowanie w bibliotece,*
- *Z książką w podróż muzyczną,*
- *Mała książka – wielki człowiek,*
- Zakwalifikowanie się do finansowania w ramach programu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego pn. „Wsparcie dla czasopism naukowych”, w ramach którego nastąpi restrukturyzacja i modernizacja wydawanego przez Książnicę Podlaską czasopisma „Bibliotekarz Podlaski”; status: podpisana umowa z MNiSW, projekt w trakcie realizacji,
- Realizacja projektu *Z książką w podróż muzyczną*, finansowanego ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu *Partnerstwo dla książki 2019* (zrealizowany w IV kw. 2019 r.),
- Realizacja projektu *Festiwal Literacki „Autorzy i książki. Podlaskie podsumowanie”*, finansowanego ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu *Partnerstwo dla książki 2019* (zrealizowany w I kw. 2019 r.),
- „Skarbiec kultury – edycja II – digitalizacja zasobów” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, Osi Priorytetowej VIII. Infrastruktura dla usług użyteczności publicznej, Działanie 8.1 Rozwój usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną (podpisana umowa, projekt w trakcie realizacji).

Współudział w projektach na zasadach partnera

- „e-Mediatka CLZ vol. 2” w ramach programu „Kultura cyfrowa”, partnerstwo z Białostockim Ośrodkiem Kultury (Centrum im. Ludwika Zamenhofa).

8.2 Wnioski i oferty o dofinansowanie

- Przygotowano fiszę konkursową do programu transgranicznego Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020 *Współpraca instytucji kultury Białostocczyzny i Grodzieńszczyzny w zakresie ochrony i propagowania dziedzictwa kulturowego i historycznego jako czynnik wzmocnienia więzi literacko-kulturowych*,
- złożono wniosek o dofinansowanie zadania *Z książką w podróż do świata nauki* ze środków MKiDN w ramach programu dotacyjnego *Partnerstwo dla książki*. Ogłoszenie wyników nastąpi w I kwartale 2020 r.,
- złożono wniosek o dofinansowanie zadania *Wolność niejedno ma imię* ze środków MKiDN w ramach Programu Wieloletniego NIEPODLEGŁA na lata 2018–2021. Ogłoszenie wyników nastąpi w I kwartale 2020 r.,
- złożono wniosek o dofinansowanie zadania *Festiwal Literacki „Autorzy i książki. Podlaskie podsumowanie”*, finansowanego ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu *Partnerstwo dla książki*. Ogłoszenie wyników nastąpi w I kwartale 2020 r.

9 DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA

Jako placówka o statusie biblioteki naukowej Książnica Podlaska prowadzi działalność naukową, na którą w szczególności składają się:

1. Spotkania Rady Naukowej w Książnicy Podlaskiej

Skład Rady:

- Profesor Violetta Wejs-Milewska – Wydział Filologiczny, Uniwersytet w Białymstoku;
- Profesor Halina Krukowska – Wydział Filologiczny, Uniwersytet w Białymstoku;

- Profesor Halina Parafianowicz – Wydział Historyczno-Socjologiczny, Uniwersytet w Białymstoku;
- Profesor Urszula Kowalczyk – Uniwersytet Warszawski;
- Doktor habilitowana Anna Nosek – Wydział Filologiczny, Uniwersytet w Białymstoku;
- Ksiądz doktor Dariusz Wojtecki – Dyrektor Biblioteki Archidiecezjalnego Wyższego Seminarium Duchownego w Białymstoku;
- Doktor Marta Białobrzeska – Katedra Badań Filologicznych „Wschód – Zachód” Uniwersytetu w Białymstoku;
- Pan Jerzy Binkowski – poeta, regionalny artysta, krytyk literacki i teatralny;
- Jolanta Gadek (Dyrektor Książnicy Podlaskiej);
- Łukasz Zabielski (Kierownik Działu Naukowego Książnicy Podlaskiej).

2. Organizowane i współorganizowane konferencje naukowe:

- Międzynarodowa Konferencja Naukowa z cyklu „Żydzi Wschodniej Polski”, edycja VIII: „Świąty żydowskich artystów z Europy Środkowo-Wschodniej”, Białystok 6-7 maja 2019 roku,
- Międzynarodowa Konferencja Komparatystyczna "Mickiewicz i romantycy wobec kultur wschodniosłowiańskich" (Восточнославянские культуры в восприятии Адама Мицкевича и польских романтиков), Grodno 31 maja – 1 czerwca 2019 roku; Książnica współorganizowała sesję wraz z: Grodzieńskim Państwowym Uniwersytetem im. J. Kupały (Białoruś) oraz Uniwersytetem w Białymstoku,
- I Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Inflantczycy. Łotewsko-polskie związki literackie, językowe i kulturowe w XIX i XX wieku”, Rēzekne/Rzeżyca, 13–14 czerwca 2019 roku; Książnica współorganizowała sesję wraz z Wydziałem Edukacji i Wzornictwa Akademii Technologicznej w Rēzekne, Katedrą Badań Filologicznych „Wschód – Zachód” Uniwersytetu w Białymstoku oraz Instytutem Sławistyki Polskiej Akademii Nauk,
- V Międzynarodowa Konferencja Naukowa z cyklu „Odessa i Morze Czarne. Polsko-ukraińskie związki kulturowe”, temat Konferencji: „Mit Odessy w Kulturze Światowej. Teksty – Media – Wyobrażenia”, Białystok 24 – 25 września 2019,
- Popularnonaukowa Konferencja Naukowa poświęcona życiu i twórczości Franciszka Karpińskiego, 25 września 2019 roku (miejsce: Książnica Podlaska im. Ł. Górnickiego),
- III Ogólnopolska Konferencja Naukowa z cyklu „Młoda Polska: rewizje, reinterpretacje”, organizowana pod hasłem: „Wincenty Lutosławski i literatura. Estetyczne koneksje – filozofia – recepcja”, Białystok – Drozdowo, 11-12 października 2019 roku,
- Konferencja Naukowa z cyklu „Bilingwizm w Europie Środkowo-Wschodniej, Literatura, język, kultura”, temat Konferencji: „Rodzina Miłoszów i inne rody pogranicza litewsko-polskiego. Historia, losy, świadectwa literackie”, Wilno 8 – 9 listopada 2019,
- I Międzynarodowa Konferencja Naukowa z cyklu „Białostockie Sympozja Sławistyczne”. „Między metafikcją a non-fiction. Podmiotowość w literaturze rosyjskiej końca XX – początku XXI wieku”, (Białystok 15-16 listopada 2019 roku),
- II Międzynarodowa Konferencja Naukowa z cyklu „Zygmunt Gloger. Pisarz, myśliciel, uczonec”, temat Konferencji: „Naukowe i literackie świąty Zygmunta Glogera. Piśmiennictwo – Historia – Etnografia – Ethos ziemiański – Język”, Białystok 20 – 21 listopada 2019.

3. Edycja i redakcja książek oraz tekstów źródłowych:

- *Bibliotekarz Podlaski 4/2018 (XLI): Literatury słowiańskie: ujęcia komparatystyczne*. Numer monograficzny pod red. Michała Siedleckiego i Patryka Suchodolskiego,
- *Bibliotekarz Podlaski 1/2019 (XLI): Środkoeuropejskie transfery literacko-kulturowe*. Numer monograficzny pod red. Michała Siedleckiego i Kamila K. Pilichiewicza,
- *Bibliotekarz Podlaski 2/2019 (XLII): Bilingwizm w Europie Środkowo-Wschodniej*,

- Rasa Sperskienė, *Związki Tadeusza Wróblewskiego z litewskimi działaczami politycznymi przy odbudowie niepodległego państwa litewskiego/Tado Vrublevskio ryšiai su lietuvių politikos veikėjais, atkuriant nepriklausomą Lietuvos valstybę*,
- *Środy Literackie Książnicy Podlaskiej. Rok dziesiąty: wrzesień 2017 – czerwiec 2018*, red. tomu J. Sawczuk, M. Siedlecki,
- M. Siedlecki, Panel – „Nowe idee w badaniach nad romantyzmem i wiekiem XIX”, Ogólnopolska Konferencja Naukowa „*Król-Duch* Juliusza Słowackiego. Tekst – dzieje lektury – interpretacje – konteksty komparatystyczne” (Białystok, 6-7 maja 2016) – (publikacja w tomie pokonferencyjnym, Białystok 2019),
- M. Siedlecki, Panel – „Uniwersytet w środowisku lokalnym i globalnym” (publikacja w tomie pokonferencyjnym, Białystok 2019).

4. Praca w projektach naukowych (badania, granty):

- Projekt Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki *Kontynuacja naukowej, krytycznej edycji „Pism rozproszonych” Zygmunta Glogera: edycja rękopisów, pism etnograficznych, rysunków i korespondencji w siedmiu tomach* (nr rej. projektu: 11H 17 0013 85; kierownik projektu: prof. dr hab. Jarosław Ławski; jedn. prowadząca: Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego). Data zakończenia projektu: maj 2022.
Projekt rozpoczął się w maju 2018 roku, obecnie trwają prace nad opracowaniem dwóch pierwszych tomów.
- Zakwalifikowanie się do finansowania w ramach programu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego pn. „Wsparcie dla czasopism naukowych”, w ramach którego nastąpi restrukturyzacja i modernizacja wydawanego przez Książnicę Podlaską czasopisma „Bibliotekarz Podlaski”; status: podpisana umowa z MNiSW, projekt w trakcie realizacji,
- Realizacja projektu pn. *Wydanie zbiorcze poezji Wiesława Kazaneckiego – Etap I*, dofinansowanego przez Urząd Miejski w Białymstoku (Departament Kultury, Promocji i Sportu); status: projekt zakończony; składanie raportu końcowego (lipiec 2019).

5. Artykuły, opracowania naukowe, referaty, wykłady

Pracownicy Działu Naukowego opublikowali lub zgłosili do publikacji 30 artykułów, wygłosili 15 referatów na konferencjach, seminariach i panelach naukowych.

W 2019 r. Książnica Podlaska pozytywnie przeszła okresową weryfikację Krajowej Rady Bibliotecznej pod względem spełniania warunków zaliczania bibliotek do grona bibliotek naukowych.

W 2019 r. dwóch pracowników Książnicy Podlaskiej obroniło doktoraty. Tym samym obecnie w Książnicy Podlaskiej zatrudnionych jest 6 pracowników z tytułem doktora, a 2 kolejnych posiada otwarte przewody doktorskie.

10 KADRY

10.1 Zatrudnienie

Stan zatrudnienia na 31.12.2019 r. – 146 osób (143,10 etatu), w tym 2 osoby na urlopie wychowawczym. Liczba pracowników działalności podstawowej – 111 osób (109 etatów). Liczba pracowników z wykształceniem bibliotekarskim (co najmniej średnim) – 69 osób.

10.2 Szkolenia

Ważniejsze szkolenia:

- seminarium bibliotekarzy woj. podlaskiego, na którym zrealizowano tematy: *Analiza działalności bibliotek publicznych województwa podlaskiego w 2018 r.; RODO w bibliotece; Perfekcjonizm - koń trojański w naszej pracy,*
- *Kodowanie w bibliotece,*
- szkolenie warsztatowe adresowane do pracowników FB i agend udostępniania KP nt. *Biblioteka przyjazna osobom z autyzmem,*
- szkolenie moderatorów DKK pt. *Powieść biograficzna i saga rodzinna, jako inspiracja do poszukiwań własnych korzeni i międzypokoleniowego dziedzictwa* (zorganizowane wspólnie z Biblioteką Powiatu Białostockiego),
- *Wirtualna i rozszerzona rzeczywistość w bibliotece,*
- szkolenie dla moderatorów DKK ph. *Wszędobylscy – blisko i daleko – w poszukiwaniu przygód,*
- *Nowe trendy w literaturze dziecięcej i młodzieżowej oraz pomysły na praktyczne wykorzystanie ich w pracy z młodym czytelnikiem* (szkolenie zrealizowano w ramach projektu Wydawnictwa Dwie Siostry i Polskiej Sekcji IBBY ph. *Latająca Biblioteka Pomysłów II*),
- *Podróż i literatura,*
- *Bibliotekarz w sieci,*
- *Bibliotekarz – zawód z przyszłością,*
- *Kompleksowe spojrzenie na zawód bibliotekarza,*
- *Zamówienia publiczne,*
- *Kobieta jako bohaterka i jako twórczyni literacka. O poezji II wojny światowej prawie 80 lat później,*
- *Bibliotekarz we współczesnym świecie,*
- *Rola literatury w edukacji społecznej najmłodszych – czyli jak bohater z niepełnosprawnością stał się bajkowym przyjacielem przedszkolaków,*
- *Kosmita gorszy czy inny, czyli autyzm w rodzinie – spotkanie międzypokoleniowe,*
- *Życie w ciszy osób niesłyszących i migających bez tabu i ich uczestnictwo w odbiorze słowa drukowanego,*
- *Podróż i literatura. Rozwój prozy podróżniczej, reportażu od czasów najdawniejszych po współczesne,*
- *Literatura faktu – o drogach i bezdrożach, czyli rozum otaczający nas świat,*
- *Szkolenie z obsługi programu MAK+,*
- *Psychologiczne aspekty zarządzania zasobami ludzkimi,*
- *Zarządzanie zasobami ludzkimi,*
- *BHP dla pracodawców i innych osób kierujących pracownikami.*

10.3 Ochrona danych osobowych

W 2019 r. prowadzono następujące działania związane z ochroną danych osobowych:

- monitorowanie infrastruktury technologicznej, w tym Internetu, sprzętu komputerowego, oprogramowania, środowiska serwerowego,
- monitorowanie strony www oraz serwisów społecznościowych,
- monitorowanie bezpieczeństwa dostępu do sieci i systemu bibliotecznego,
- monitorowanie bezpieczeństwa dostępu do systemów księgowych,
- monitorowanie ochrony i bezpieczeństwa systemu,
- monitorowanie zabezpieczania pomieszczeń, dokumentacji papierowej i nośników elektronicznych,

- kontrola przestrzegania przepisów prawa dotyczących ochrony danych osobowych oraz obowiązujących w Książnicy Podlaskiej: *Polityki (zasad) bezpieczeństwa danych osobowych Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku, Polityki (zasad) bezpieczeństwa zarządzania systemem informatycznym Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku, Instrukcji zabezpieczania pomieszczeń Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku*, poprzez przeprowadzenie przez IOD audytów w poszczególnych komórkach organizacyjnych,
- prowadzenie dokumentacji związanej z ochroną danych osobowych (nadawanie uprawnień pracownikom, kontrola podpisywanych umów, umowy powierzenia, klauzule informacyjne, korespondencja związana z ochroną danych osobowych i in.),
- szkolenia pracowników.

Na podst. materiałów przygotowanych przez kierowników działów oprac. Dorota Łuckiewicz.

KSIĄŻNICA PODLASKA
im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku
 15-097 Białystok, ul. Marii Skłodowskiej-Curie 14 A
 tel. centrala 85 67 67 221, sekr. 85 67 67 224
 NIP 542 21 24 069

DYREKTOR
 KSIĄŻNICY PODLASKIEJ
im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku
Jolanta Gadek
Jolanta Gadek